

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Pesek v našem čevlju

Dvajsetletnico majniške deklaracije je naš narod proslavil z vso dostojnostjo in veličastjem, ki se od proslav velikih narodov ne loči po drugem kot po številu. Dal je izpričevalo svoje zrelosti, ki je med velikimi prav tako kot med majhnimi. Kakor smo se pred dvajsetimi leti uvrstili med narode, ki zahtevajo svojo pravico, tako smo se po dvajsetih letih ponovno potrdili kot narod, ki se zaveda pridobitev majniške deklaracije in jih zna ceniti, obenem se pa zaveda tudi svojih pravic in svojega dostojanstva. Vendar pa je v nastopu našega naroda ob proglasitvi majniške deklaracije in ob njeni dvajsetletnici velika razlika. Takrat je bila Jugoslavija še na obzorju, slikali smo si jo v sebi najbolj primerni obliki, ne da bi naš načrt kaj prikrajševal pravice Hrvatov in Srbov v skupni državi, danes pa je Jugoslavija tu, že skoro devetnajst let, z vsemi dobrinami državne organizacije, pa tudi s križi in težavami, ki jih nujno prinaša vsak dan skupno življenje. Toda o tem, že zdavnaj načetem pa še ne rešenem vprašanju danes ne bomo razpravljali, opozoriti hočemo na nekaj drugega, kar se tiče nas Slovencev samih.

Pred dvajsetimi leti so se na misel majniške deklaracije zedinili vsi, ki niso skrivali svoje slovenske krvi. Program strank se je takrat podredil narodnemu programu, ta je bil najvišji za vse, vsi so ga sprejeli, vsi podpirali. Ker je bilo v takratni SLS več Slovencev kot v vseh ostalih strankah, je ta mogla poslati na narodno bojišče več ljudi kot vse ostale, toda skupne slike to številčno razmerje ni izpremenilo: vsi Slovenci so bili za majniško deklaracijo. Ob dvajsetletnici pa je niso proslavljali vsi. Neka zoperna manjšina, ki nas kakor pesek v čevlju ovirajo pri hoji v lepšo bodočnost, se je ob proslavi dvajsetletnice majniške deklaracije ob strani držala. Ni velika, v čevlju ni treba cele skale, pa je značilna. Vse dni je pihala nad narodom kakor ris, nas tožarila in zasliševala da govori v imenu gospodarja, h kateremu da smo v zadregi prišli prenočevat in sedaj za drag denar zahtevamo preveč odeje, nas skušala osmešiti pred jugoslovanskim svetom in mu dopovedati, da vse to, kar mi pravimo, ni nič res, končno je skušala ljudi odvrniti od proslave, da se nastop naroda ne bi posrečil. Pa ni nič opravila, sedaj pa še bolj pihajo in z neko užaljenostjo našteva, kje se narod ni prav zaslužil in kolikokrat ji ni posvetil dovolj pozornosti. Zopet je ta pesek v našem čevlju, čeprav ni velik.

Ali ni značilno, da najstarejši slovenski list, »Slovenski narod« ni črnil besede o tem praznovanju slovenskega naroda? List, v katerem je sodelovalo toliko slovenskih pisateljev in ki je bil še pred 20 leti ves vnet za majniško deklaracijo, je čez 20 let ne mara več poznati. Ta je z molkom šel mimo tega slovenskega praznika. »Jutra« pred 20 leti še ni bilo, zato je smatralo, da se sme spustiti v ravs in kavs, ki ga je brez vsakega povičja od naše strani vprizorilo in da sme ponarejati in zaničevati našo zgodovino. V tem je prav za prav vsa skrivnost te naše protinarodne manjšine, ki se ne more tako pridružiti k skupnim narodnim zadevam, kakor so se še pred 20 leti pridružili tudi tisti, ki niso bili »naše stranke«, pa so se priznavali k udom našega naroda: Takrat te manjšine še ni bilo. Bila je sicer neka manjšina, toda čisto drugačna, v strankarskih zadevah odkrit nasprotnik, v narodnih pa zaveznik. Bil je »Slovenski narod«, toda v drugih rokah, zato je takrat govoril o manjšinski deklaraciji in se potegoval za njeno uresničenje, danes pa molči. Tistih ljudi, ki so pred 20 leti vodili nam nasprotni politični tabor, danes ni več, ne njihove politične smeri. Pred 18 leti so omagali, njihova mesta so zavzeli drugi, ki se še nikdar niso pridružili narodu in ki ga tudi nikdar niso imeli na svoji strani, ker ga vedno samo pisano gledajo. Takrat je začelo izhajati »Jutra«, takrat nam je pesek padel v čevlje, ki nas vsa leta zbada, da niti doma niti po Jugoslaviji ne moremo tako hoditi kakor bi radi in kakor bi bilo za Slovence in za državo edino dobro. Ako to vemo, bomo takoj razumeli razliko med nastopom našega naroda ob majniški deklaraciji in ob njeni dvajsetletnici. Pred 18 leti se je začela oznanjati nova politična smer, ki je ni pokazala majniške deklaracije. Starega liberalca, a odkritega Slovenca in dobrega Jugoslavana dr. Ivana Tavčarja ni več, nobenega njegovega lista, nobene njegove organizacije.

Tudi značilna je ta manjšina, ki je nasprotovala proslavi majniške deklaracije. Zopet se je v njej zbralo vse, kar se ob vseh takih prilikah obrne proti narodu. Ali so bili nemčurji po štajerskem za proslavo, ali so kje sodelovali? Ali so bili JNS-arji v Konjicah, v Rogatcu in Marenbergu za proslavo? Pa razni mačkovi, kolikor ljudi je še mogoče razumeti pod tem imenom, ali so ti kaj podprli delo za proslavo? Ali so se »jugoslovanski nacionalisti« in nemčurji ob tej priliki kaj sprli? Na mnogih in mnogih krajih bi imeli priliko, da bi svoje vedne zaveznike posvarili, naj pred gospodarsko šibkejšim ljudstvom ne govorijo tako prezirljivo o Slovincih in Jugoslavi, pa v nobenem poročilu ne beremo, da so se jim postavili po robu. Mržnja do naroda je zopet vse združila in prevpila vse pomisleke. Rovarjenje se jim sicer ni posrečilo, pokazali so se pa le, da nam sedaj vest nič ne očita, če smo kdaj kako pikro rekli na račun te družbe. Tam, kjer imajo ti ljudje vpliv na šolo, se tudi šola ni udeležila proslave, čeprav so bili starši z dušo in srcem zraven. Tako se je ponekod tudi šola postavila na napačno stran. Od take šole, ki nasprotuje narodni miselnosti staršev, naj prosvetne oblasti ne pričakujejo velikih uspehov, tudi naj ne obsojajo staršev, ampak tiste, ki šolo odnajejo narodu, da bi jo sebi in svoji manjšini približali.

Iz poročil, ki jih dan na dan prejemamo in jih moramo zaradi pomanjkanja prostora krajšati na nekaj vrstic, je razvidno, s kakšno enodušnostjo se je narod povsod zavzel za dostojno proslavo prve slovenske državnozaveznice deklaracije. Manjšina se je s svojim nezavestnim obnašanjem sama izključila iz narodnega občestva.

Namestnik Vorošilova Samernik ubit na Stalinovo povelje

Rdeči trinog razgraja dalje — Sovjetske ječe polne

Varšava, 2. junija. b. Z ozirom na vest, da je podkomisar za vojno Jan Samernik te dni sam končal svoje življenje, je tukajšnje časopisje dobilo točnejše informacije, iz katerih sledi, da je namestnik Vorošilova bil ubit od agentov tajne policije.

Samernik, ki je bil dober prijatelj vojnega komisarja Vorošilova, že delj časa ni užival zaupanja Stalina. Samernika so sumili, da simpatizira z opozicijo, najbolj pa so mu zamerili, da je nedavno v zasebnem razgovoru obsojal aretacijo nekaterih politikov, ki so bili znani kot nasprotniki rdečega diktatorja. Toda režim se ni upal Samernika postaviti naravnost pred sodišče, ampak je sklenil, da se ga iznebi drugače, ker bi bil sicer režim naletel na odpor vojnega komisarja Vorošilova. Samernika je pred dnevi pozval na zaslišanje osrednji odbor komunistične stranke, nakar se je vrnil zopet domov. 31. maja pa sta se javila pri Samerniku dva pooblaščenca osrednjega strankinega odbora, katere je sprejel v svoji delovni sobi. Izročila sta mu daljši spis, v katerem ga je osrednji odbor obsojal, da je kriv veleizdaje. Nato mu je eden izmed odposlancev ponudil revolver in mu svetoval, naj se ustrelji sam, da se izogne arestu in javni obtožbi.

Potem sta se obadva odposlanca podala v drugo sobo.

Samernik, ki je bil na ta dogodek že pripravljen, je bil vse pripravil za pobeg. Medtem ko sta odposlanca osrednjega odbora čakala v drugi sobi, je Samernik pobegnil skozi mala vrata, ki vodijo na posebno stopnišče. Toda ko je stopil na ulico, sta ga že stražila dva neznanca, od katerih je eden Vorošilovega namestnika ustrelil s revolverjem. Potem so truplo odnesli nazaj v pisalno sobo in ga položili na naslanjač. V rano jutro drugega dne pa je prišla policija, ki je ugotovila, da se je Samernik sam ustrelil.

Ta dogodek je v Moskvi napravil globok vtis. Začela se je preiskava, v katero je zapletenih veliko častnikov rdeče armade v Moskvi, Kijevu, Harkovu in Leningradu. Samernik je bil Ukrajinec in velik prijatelj Pjatakova, ki je bil oktobra lanskega leta obsojen na smrt in ustreljen.

Te dni so aretirali tudi veliko uradnikov poljedelskega komisarijata, ki so obtoženi, da so poneverili več milijonov rubljev na škodo države. Največji vtis pa je naredila aretacija ravnat. držav. žitnega zavoda, Iščenka, ki je uganjal korupcijo v velikem slogu. Iščenko spada k stari Ljeningovi gardi. Preiskava je doglala tako velik obseg korupcijskih dejanj, da bodo izstili ves poljedelski komisariat. V Tananrogu so zaprli strankinega tajnika Fumenka zaradi protistalinke propagande in sabotaže. V Gorkem (Nižnji Novgorod) so našli umorjeno od bodala tajnico kemičnih delavcev, ki je igrala veliko politično vlogo. GPU morilec ni mogla najti. V Keru na Krimu stojijo pred sodiščem štirje člani vlade krimске republike, obdolženi izsiljevanja, poverjanja in podkupovanja. V resnici so ti sovjetski dostojanstveniki samo žrtev neuspeha sovjetskega gospodarskega načrta na krimskem polotoku.

Tajna policija je odkrila veliko zaroto v Uzbekistanu. Vodili so jo muslimanski svečeniki. Več zarotnikov so že postrelili. Ne ve se, ali je bila zarota nacionalnega značaja ali pa so bili zarotniki antistalinisti, ker je bilo zaprtih veliko članov lokalne komunistične stranke.

V Azovu ob Azovskem morju so isto tako odkrili teroristično organizacijo. Zaprli so nad 300 oseb, med katerimi se nahajajo tajniki Komsomola ter redaktorji boljševiškega dnevnika v Azovu. Prišli bodo pred višji tribunal in bodo gotovo ustreljeni.

Španska kriza je že mimo

Nemčija bi se rada umaknila iz španske zmede

London, 2. jun. c. Vsi časniki še pišejo tako, da pravijo, da je španska kriza že mimo. Nekateri večerniki prinašajo iz Rima celo vest, da tam prevladuje vtis, da se boeta Italija in Nemčija kmalu vrnila v odbor za nevmešavanje.

Sicer pa listi samo še objavljajo kombinacije o pogojih, pod katerimi bi se Nemčija in Italija vrnila v kontrolno in v odbor za nevmešavanje. Baj je želita Nemčija in Italija, da naj se sedaj usvaja celoten sporazum o zaključku španske afere, v kolikor ta vpliva na splošno evropsko politiko.

Ti pogoji za sporazum bi bili naslednji:

1. kontrola okoli Španije mora biti resnična in uspešna;
2. inozemski prostovoljci se morajo čimprej umakniti iz Španije;
3. premirje v Španiji se mora skleniti prav kmalu;
4. v vseh španskih lukah naj se vpostavi zone za ladje, ki opravljajo kontrolo;
5. na posamezne ladje naj gre več pomorskih častnikov raznih narodnosti.

Baje je vlada v Valenciji že pristala nato, da se v lukah zavarujejo posebne zone, kamor naj gredo ladje, ki izvajajo kontrolo. Predlog o sodelovanju raznih častnikov na raznih ladjah pa je le pozdraviti, ker dokazuje, da hočejo povsod delati z dobro voljo in močno iskrenostjo.

Popoldne je bila seja spodnje zbornice in je zunanji minister Eden rekel, da bi bilo škoda ukiniti mednarodno kontrolo okoli Španije, ker je ta sistem doslej pokazal zelo mnogo dobrih sadov.

Nemško stališče

Zmaga zmernih ministrov

Berlin, 2. jun. AA Havas: Trenotni diplomatski položaj Nemčije so smoti takole pojasnjevali:

1. zločin, ki so ga napravili španski boljševiki, je maščevati;
2. Nemčija se je umaknila iz kontrole in odbora za nevmešavanje, toda se pokorava načelom kontrole, kakor je to nemški zastopnik že potrdil Edenu;
3. Nemčija se bo vrnila v odbor, ko bo slednji sprejel varščine, ki naj preprečijo slične dogodke. Obe sprti stranki v Španiji naj odbor opozori, da bo za vsako tako dejanje prišla kazen v obliki skupne mednarodne akcije.

V Berlinu povdarjajo, da so sedaj odnosi med Rimom in Berlinom tako popolni, kakor niso bili še nikdar. V Berlinu tudi trde, da ima moskovska vlada še zmeraj odločilen vpliv na vlado v Valenciji. Zasebniki izjavljajo, da se hoče Nemčija čimprej popolnoma umakniti iz španske zmede. — Zato bi Nemčija po rešitvi konflikta z »Deutschland« prav rada sodelovala pri vseh poskusih, ki naj končajo špansko državljansko vojno.

Na seji nemške vlade je prišlo do ostrega spora med radikalnimi in zmernimi ministri. Radikalni ministri so zahtevali, da se nemške čete takoj izkrajajo v Španiji in napove valencijski vladi vojna na strani generala Franca. Proti temu pa sta odločno nastopila nemški zunanji minister von Neurath in maršal Blomberg, ki sta končno tudi zmagala.

Berlin, 2. jun. b. Po odhodu križarke »Leipzig« bodo odplule v španske vode še ostale nemške vojni ladje, ki se bodo zbrale tam v teku tega tedna. Do sedaj se še ni moglo zvedeti, kam namerava Nemčija poslati svoje vojne brodogije in kakšno nalogo je dobila.

Rim, 2. jun. b. Ko se je Mussolini vrnil v Rim, se je sestel takoj z grofom Ciano in z ostalimi državnimi podtajniki v vojnem, letalskem in mornariškem ministertvu. »Corriere della Sera« poroča, da se italijansko brodogije pripravljajo za vsak primer in se zbira v Salernski luk. Italijansko brodogije bo v strogi pripravljenosti ter bo lahko takoj odplulo iz svojegaredišča. Isti list dalje trdi, da je med Nemčijo in Italijo dosežen sporazum, glaso »kateraga bo Italija solidarno nastopala z Nemčijo, če bi to zahtevalo stališče boljševikov.

Maršal Blomberg v Rimu

Velika parada vojnega brodogaja

Rim, 2. jun. c. Nemški vojni minister von Blomberg je s letalom ob 13. uri pristal na rimskem letališču. Sprejem je bil zelo svečan. Mussolini je bil v uniformi mileniškega podnarednika, za njim pa sta stala maršala Badoglio in de Bono. Nemškega vojnega ministra so pozdravili tudi vsi trije državni podtajniki v obrambnih ministrstvih. Nazadnje je pristopil k maršalu tudi nemški veleposlanik v Rimu von Hassel.

Popoldne je odšel von Blomberg najprej v dvor, kjer ga je sprejel kralj v daljšo avdienco. Takoj nato pa je odšel v palačo Venezia, kjer ga je že čakal Mussolini.

Von Blomberg bo obiskal več vojaških središč v Italiji in se bo le počasi z vlakom vračal skozi večja italijanska mesta v Nemčijo.

Na čast maršalu Blombergu prireja nocoj nemški poslanik v Rimu von Hassel svečan banket. Jutri bo maršal Blomberg pregledal poslopje letalskega ministertva, nato pa bo napravil izlet v Guidonio, ki je tehnično središče italijanskega letalstva. Maršal Blomberg se bo udeležil tudi vaj italijanskega letalstva. Jutri zvečer bo prisostvoval vjam Balille in avantgarde ter članov fašistične akademije za fizično vzgojo. Vse vaje bodo na Mussolinijevem forumu. V petek bodo v Citta Vecchia velike vojaške vaje, v soboto pa bo maršal Blomberg odpotoval v Napulj, da se udeleži velike parade italijanske vojne mornarice. S tem bo izrpan program obiska maršala Blomberga. Predvideno je tudi bilo, da bo maršal Blomberg ostal nekaj dni na počitku v nekem mestecu blizu Napulja, vendar le pa bo to brzokone odpadlo, ker bo nedostajalo časa. Tukajšnji listi pripisujejo velik pomen obisku maršala Blomberga, izključujejo pa možnost, da bi prišlo ob času, ko bo v Italiji, do kakršnihkoli političnih pogajanj.

Kulturni boj v Nemčiji

Vse zveze z Vatikanom se niso pretrgane

„Izenačenje“ verskega pouka

Vatikan, 2. jun. AA. Havas: Iz Berlina se je vrnil nuncij Orsenigo. Dasi se trdi, da se je vrnil iz zdravstvenih razlogov, se vendar lahko reče, da je to odgovor na to, da nemška vlada nima več pri Vatikanu svojega poslanika von Bergena. Sicer dejansko diplomatski stiki še niso prekinjeni, ker sta pri Vatikanu in v Berlinu še odpravnika poslov. Znano je, da sv. stolica nikdar ne prevzame odgovornosti za prekinitve diplomatskih stikov. Do zadnjega trenutka so celo izjavljali, da se ni zgodilo nič, kar bi pokvarilo odnose med Nemčijo in sv. stolico. V Vatikanu tudi ničesar ne vedo o kakem ultimatu, ki bi bil vložen dne 29. maja. Sv. stolica meni, da ni več potrebno razpravljati z rajhom o zadevi kardinala Mundeleina.

Vatikan, 2. jun. c. V Vatikanu izjavljajo, da nuncij Orsenigo ni zapustil svojega mesta v Berlinu zato, da bi se več ne vrnil v Berlin. Nuncij je moral oditi iz Berlina le iz zdravstvenih razlogov. Še manj pa bi se mogel njegov odhod tolmačiti kot prekinitev diplomatskih stikov med Vatikanom in Nemčijo.

Berlin, 2. jun. TG. Še predno je Nemčija pretrgala odnose z Vatikanom, in je bil konkordat še v polni veljavnosti, je nemška vlada že začela po svoje urejevati verski pouk po šolah. Kot prva je začela deželna Württemberg, kjer je tamošnji minister za vero izdal uredbu, da je treba odslej verski pouk prilagoditi narodnosocialističnemu nauku. Ker je vzgoja mladine, pravi uredba, izključno stvar nemške države in se mora izvesti po naukih narodnega socializma, morajo šole to načelo izvesti v vseh predmetih, torej tudi v verouku. Ne sme se dogajati, da bi kakoršnikoli drugi nauki, ki nasprotujejo narodnemu socializmu, vzgajali v nemški mladini razkrojvalne dvome. Zaradi tega se morajo vsi tisti nauki, ki nasprotujejo pravničnosti čutu nemškega plemen, iz verouka črtati — semkaj spada večji del svetega pisma — in se ne smejo v šoli razlagati. Ravnotako tudi ne gotovi verski nauki, ki so v nasprotju z naukom narodnega socializma.

Neurath obišče Jugoslavijo in ves Balkan

Berlin, 2. jun. c. Kakor se izve, bo nemški zunanji minister von Neurath prav kmalu obiskal jugoslovansko prestolico Belgrad. V Belgrad bo prišel iz Budimpešte, nato pa bo šel še v Sofijo. Ni izključeno, da bo obiskal nato še tudi Atene. V Jugoslavijo pride verjetno prve dni prihodnjega tedna.

Danes poroka vojvode Windsorskega s Simpsonovo

Pariz, 2. junija. b. Jutri ob 11.30 bo v dvorcu Cande poroka bivšega angleškega kralja Edvarda VIII. z gospo Warfield-Simpson. Za časa ceremonij bodo nad dvorcem krožila francoska vojaška letala, da preprečijo let privatnim aparatom. Stevilo gostov na poroki bo zelo omejeno. V Pariz je prišel iz Londona tudi vrhovni državni advokat vojskovodstva Cornwall, ki bo edini prisostvoval poroki od strani angleških oblasti.

Ultimat Zagreba Trboveljski

Zagreb, 2. junija. b. Ob 10.30 je bila seja zagrebskega mestnega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da se najame več posojilo pri Državni hipotekarni banki za zgraditev nekaterih šol in javnih zgradb. Dalje je bilo sklenjeno, da se od Trboveljske premogokopne družbe energično zahteva, da montira aparate za čiščenje vode najdalje v roku 6 mesecev, ker sicer zagrebska občina ne bo nič več kupovala njenega premoga. Tudi Zagreb trpi vsled umazane vode velikansko škodo.

Polkovnik V. Keller odhaja iz Ljubljane

Te dni odhaja iz Ljubljane na novo službeno mesto v Kragujevac, kjer prevzame poveljstvo polka, dosedanjega načelnika štaba komande dravske divizijske oblasti generalštabni polkovnik g. Vladimir Keller. Dve leti je bival med nami, pa se mu je Ljubljana izredno priljubila, tako, da se le težkega srca poslavlja od nas. Pa tudi g. polkovnik si je s svojim finim taktom, veselo družabnostjo in zlasti naobrazenostjo pridobil velik krog poznanstva, med njimi veliko iskrenih prijateljev, ki ga spoštujejo in cenijo in ki bodo odkritosrečno obžalovali njegov odhod iz Ljubljane. Na svojem važnem in odgovornem mestu je bil g. polkovnik predvsem poklicno zaposlen, da mu ni ostajalo mnogo prostega časa. Vendar pa je svoja službena potovanja v najrazličnejše predele Slovenije kaj rad uporabljal kot nepriljubljeno priliko, da je stopil v stik z našim preprostim ljudstvom in se z njim razgovarjal o gospodarstvu, zadružništvu, o organizacijah, o prosveti. Ponovno je dokazal svoje zanimanje za naše probleme, posebno so ga interesirala kulturna vprašanja. Osebito ga je zanimala glasba in je večkrat z velikim priznanjem pripovedoval, kako je nekoč slišal v Zireh, torej daleč proč od kulturnega središča, izvajati s toliko dovršenostjo cerkveni koncert, da se mu ni mogel načuditi. Cenil je Slovence kot dobre organizatorje in praktične, pridne delavce, vzljubil je lepote naše zemlje, ki jih je v vseh njenih krasotah imel priliko uživati v zimskih in letnih dobah. Razumljivo, da je elegantnega častnika sredi najlepše moške dobe vlad njegove priljubljenosti in ljubeznivosti vzljubila vsa njegova okolica in da v družabnem pogledu zapušča za sabo občutno vrzel.

G. polkovnik Vladimir Keller je bil rojen 1891 v Banja Luki kot sin železniškega uradnika. Po dovršeni ljudski šoli in 4 razredih realke je vstopil v kadetnico v Karlovcu, ki jo je absolvirati l. 1909. Kot mlad častnik je služboval v Pragi, pozneje pa v vzhodni Galiciji, kjer ga je zaletela mobilizacija 1914. leta. Zlom osrednjih veseljs ga najde v Odesi ob Črnem morju, kjer je kot stotnik poveljeval odredni v operacijah proti boljševikom. V jugoslovanski vojski je vsled svojih vojaških sposobnosti hitro napredoval in služil nekaj časa kot poveljnik čete v Pirotu in Sisku. Po dovršeni Višji vojni akademiji je bil sprejet v generalni štab, nato pa je kot načelnik štaba divizije služboval v Subotici, Osijeku, v Prištini in nazadnje v Ljubljani.

Na novem službenem mestu želimo g. polkovniku mnogo uspeha in prijetnih spominov na Ljubljano. Enako ga bo tudi Ljubljana ohranila v najlepšem spominu.

Nadomestilo za javorško kuharico

Naravno je, da si vsakdo išče hrano, ki mu odgovarja. To velja tudi za duševno hrano. Ni ga literarnega šunda še tako nizke vrste, da ne bi našel odjemalcev. Tudi med ljudmi je tako, kot med živalmi: nekateri se najbolje počutijo v blatu. Ves svet že danes ve, zakaj se nemški fašisti nprtili tako imenovane nprstvene procese proti katoliški duhovščini. Totalitarna fašistična država rabi pretež za svoj boj proti katolicizmu. Poleg tega pa hočejo nazisti odvrniti pozornost od nprstvenih razmer v lastnih vrstah. Ves svet si je tudi na jasnem, koliko je vredna justica, iz katere zvemo le besede tožitelja, ne pa tudi toženca in branilca. Tudi če so se res primerili kakšni obžalovanja vredni slučaj, ni pri sedanjem stanju fašističnega tiskovnega režima, ko leti pišejo le, kar jim predpisuje propagandno ministrstvo, mogoče ugotoviti stvarne krivde poedincev in ločiti zadolženja od politične propagande. In ker ves svet to ve, zato tudi na kolonske članke rajhoveške tiska prav nič ne da in jim ne veruje. Kolikor moremo pregledati po svetovnem tisku, so dosedaj bili edinole komunisti, ki so hlastnili po tej kosti in jo obirajo v svojih listih. Pri njih je namreč sovražstvo do katolicizma neprimerno huje kot do fašizma. Zato jim je vsak madež, ki ga kdo odkrije na Cerkvi predragocena duševna hrana in jih prav nič ne moti, da bodo isti fašisti jutri napram njim morda vprizorili enake ali še huje procese.

Samo še nekdo je, ki komunistom pri ekspo-

„Ljudska sodišča“ v Španiji

Slovenec Jermen pripoveduje pretresljive doživljaje o delovanju tribunalov krvi

»Ljudska sodišča«, kaj so to? Ljudstvo! Kako toplo ime je to, kako polno moralnega zdravja! Sodišče! Ali ta beseda ne pomeni zavetja pred krivico, kraja, kjer se deli resnica in kjer se krivična dejanja kaznujejo? Če pa ti dve besedi, sami zase tako lepi, tako omanljivo topli, združiš v »ljudsko sodišče« in se postaviš na pozornico španske državljanske vojne, pa ti zazija nasprotni pošastna tvorba, pijana človeške krvi in prenapolnjena najgrših zločinov. Ne bom jih pozabil, teh »ljudskih sodišč«, ne bom pozabil »ljudstev«, ki jih sestavlja in ne »spravičnosti«, ki so jo delila. Ustanovljena so bila, da ravno človeka iztrebijo in v krvi zatrejo vse, kar je v človeku dobrega. Zdi se mi, da sem te dolge mesece državljanske vojne preživel v drugem svetu, kjer vladajo druga bitja, drugi pojmi o čednosti in o zločinstvu, drugi zakoni o pravičnosti in krivici. V tem novem svetu se zdi, kot da bi bil ravno človek oni največji nasprotnik, ki ga je treba uničiti. Saj je ravno človeško življenje pri teh »ljudskih sodiščih« imelo najmanjšo ceno. Revolverska krogla je imela večjo

„Kot si človek presoja lačnega...“

Opisal vam bom eno razpravo, pri kateri sem nastopil kot očevidec in kjer so »ljudski sodniki« na smrt obsodili 8 moških članov ene in iste družine. Opisal jo bom, da si olajšam pritisk na svoje srce, ta vzdušni pritisk, ki me tlačil že toliko mesece. Da boste tudi vi, ki samo iz daleč gledate to trpljenje in ga morda celo površno presoja,te, kakor si človek presoja lačnega. In tudi, da pred javnostjo počastim spomin te družine, ki mi je tuji bila tako dobra in očelovska.

Poglejmo v sodno dvorano. Podobna je šotoru vedeževalke na kakšnem sejmu. Na tribunali sedijo predsednik, fiskal (državni tožilec) in zagovorniki. Pred tribuno sede obtoženci. Nikdar jih ni mapi kot 10, največ jih je bilo do 40 ali celo 50 naenkrat. Pravičnost »mas« prihaja tudi tukaj do izraza. Vsak zločinec se boji posameznika. Treba mu je »mas«, da si nad njo znoši in si v brezimnem nasprotniku zadušiti klic svoje vesti. Ob straneh pa sedijo »ljudski sodniki«. Predsednik je povsodi kakšen zakoniti pravni pisar, kajti vsi pošteni odvetniki in pravniki so bili ali postreljeni, ali pa so odklanjali sodelovanje. Državni tožilec je našelno komunist. Drugi tega »dostojanstva« sploh ni dosegel. Običajno nepravnik, ki o kakšnih postavah niti pojma nima. Pa saj mu jih tudi ni treba znati. Njegova postava je — smrt, ki jo deli z razkošno roko. Izjemoma so med branilce pripuščali odvetnika desničarskega mišljenja, da bi tako varovali vsaj videz pravičnega sodstva. Pa kaj pomaga ta navidezna »nepristranost«, ko pa branilec ne sme dalje govoriti kakor pet minut, česar se strogo drži in ko so bili obtoženci že vsi popreji na lajni seji porotnikov obojeni na smrt in je sedna obravnava samo grda igra s človeškimi življenji. Porotniki, da, to pa je poglavje samo zase. V poroto pridejo samo najgobnejši zločinci, izmeček nemoralnosti in razbojništva. Samo, da jim v obraz pogledaš, pa že vidiš, da imaš pred seboj samo poklicne tolovaje. Od njih ni treba pričakovati nobenega usmiljenja, nobene pravice. Na smrt, na smrt, na smrt... to so njihovi edini pravdoreki. Ali ti ljudje sploh imajo dušo, se človek sprašuje. Pa jo imajo in Odršenik je tudi zanje trpel.

„Na smrt, na smrt, na smrt...“

Za prilo sem bil, ko so privlekli pred »ljudsko sodišče« pet bratov iz ene družine, dva brata — bratrance prvih — iz druge družine, ter starega strica teh fantov. Osem oseb takorekoč iz iste družine. Vsi moški. Ostale so samo še sestre peterih bratov in njihova mati. Stanovanje te družine je ravno nasproti palače, v kateri je zasedalo »ljudsko sodišče«. Mati in sestre ter jaz med njimi smo sodelovali ob oknu in gledali dol na ulico, kedar bodo pripeljali sedem mladih fantov in starca v palačo na zadnjo razpravo. Vedeli smo, da jih vidimo predzadnjikrat. Zadnjikrat jih bomo videli nekoliko kasneje, ko jih vse odpeljejo na morišče. To smo dobro vedeli. Meseč dni je, odkar so jih miličniki odpeljali v zapor. Nikdo ni mogel do njih. Bog ve, če so sploh še vsi pri življenju... smo se spraševali. Odnajni so bili, kar spada ta družina med najbolj imovite. Stara mati je pred 40 leti zapustila nekaj prigranega denarja, ki so ga otroci in vnuki s pridnostjo pomnožili. Sedaj so imeli tovarno za čokolado. Politike se ni nobeden udeleževal. Vsa ti fantje ne. Saj so bili nekateri še otroci. Najmlajši komaj 13 let... Pa so bili vsi odpeljani kar naenkrat, češ, da rujejo proti državi. To je bilo pred mesecem dni. No, sedaj smo sodelovali ob oknu in čakali, da jih zopet vidimo. Ob pol devetih je pridrdral avtobus in komaj za trenutke smo jih videli, ko so izginili skozi vrata v sodno palačo. Ves proces je trajal točno pol ure. Najprej so prečitati

ataciji Goebbelsovega gradiva dela družino: to je glasilo JNS — »Jutro«. Jutro se je o teh rečeh že ponovno razpisalo, vidi se, da se tudi njemu imenitno prileže hrana, ki jo v nemške možgane vlija Goebbels, dobro si pri tem počuti to »nacionalno glasilo« in je srečno, da je za umor farovške kuharice na Javorju našlo vendar vsaj količjak primerno nadomestilo, pa čeprav je bilo treba iti ponj v Nemčijo. Nočemo mu delati krivice: »Jutro« že samo ve, kakšne hrane potrebuje.

Obžalujemo pa iskreno tiste katoliške Slovence, ki tako čtivo kupujejo, ga naročajo za svoje družine in puste, da jim moralno zastruplja njihove otroke.

njihova imena, nato obtožnico: komplot proti državi, podpiranje sovražnika. Dokazi: bili so vedno proti proletarijatu, simpatizerji fašistov, bodili so vedno v cerkev... Potem je govoril državni tožilec, ki je iz njega bruhalo samo sovražstvo komunisto do ljudi, ki se mu niso marali vdati. Za njim je zamrmral nekaj »predsednik«, staval nekaj vprašanj, nakar so smeli spregovoriti zagovorniki. Potem migljali »porotici«, ki je v eni minuti »razsodila«, da so krivi smrti. Zatem je »predsednik« prebral smrtno kazen. Na smrt, na smrt, na smrt... je votlo donelo po dvorani, ko so prebrali imena teh mladih fantov, teh otrok, lepih obrazov, vzravnanih postav in sijajnih oči, ki so komaj vedele, kaj se z njimi dogaja. Na smrt, na smrt, na smrt... so donele te strašne litanije, ki so se končale z imenom 63 letnega strica, »sovražnika proletarijata«, nakar so »sodniki« odšli, da se oddahnejo za prihodnji napot, četa mladih fantov pa je odšla v — smrt. Za hip samo so se sročale naše oči in že je avtobus izginil med rjo-venjem pobesnele ulice.

Zadnji vzklík 7 mladih fantov

Se isto popoldne sem se z dvema sestrama v avtomobilu odpeljal v Madrid — meni je bilo lažje, ker sem bil tuji državljani in sem nosil odrešilno jugoslovansko trobojnico na rokavu — da izprošimo od pravosodnega ministra Ruiza-Funeza, nekdanjega znanca te družine, pomilostitev. V Madridu nas niso niti sprejeli. Hoteli smo rešiti vsaj dva najmlajša, vsaj najmlajšega, pa nas niso sprejeli. Ko smo se pripeljali nazaj, drugo jutro ob petih zjutraj, smo dobili obe drugi sestre ob pokopališču, kjer sta čakali, da pobereta vsaj — trupla svojih bratov. Ob pol sedmih so jih pripeljali. Nekoliko minut kasneje je zadonela salva in vsega je bilo konec. Miličniki so »vsko« akali s činičnim nasmehom okrog usten, ob izkopanem grobu pa je ležalo sedem mladih trupel, posevno čez nje pa truplo starega strica.

Junaška španska dekleta

Saj ne bom grešil proti dostojnosti, če pri tej priložnosti omenim jugoslovansko obnašanje dveh sester, katerih imena bodo vedno živele v spominu mesta Albacete. Dve junakinji, sestra Jimenez de la Pajarita. Po smrtonosni salvi sta pristopili k truplom, jih stekli, jih mirno umili, preoblekli v sveže obleke in vsakemu pritisnili križec v ledene roke. Obrazi so bili vsi razmesarjeni. Mladi fantje so

Novice z dvora

Bukarešta, 1. jun. AA. (Rador) Nj. Vel. jugoslovanska kraljica Marija je prispela davi. Na postaji so jo pričakovali in pozdravili Nj. kr. Vis. prestolonaslednik Mihajlo, prometni minister Franasović, dvorni maršal Urdareanu in druge ugledne osebnosti. Nj. Vel. kraljica Marija se je napotila z avtomobilom v dvorec Cotroceni, kjer prebiva Nj. Vel. kraljica mati Marija in kjer bo ostala več dni.

zavpili: »Viva Espana!«, ko je zahtevalo smrtonosno povelje. Miličniki pa imajo nalog, da pri takih prilikah pomejijo naravnost v usta, kakor da bi hoteli s svinčenkami zadušiti krik rodoljubnega, krščanskega srca, ki v svojo obrambo nima ničesar drugega kot neranljivo ljubezen. Prišlo so krste, nakar sta sestra mirlice lastnorodno v nje postlali in jih lastnorodno prenesli v družinsko grobnico k dedu in babici, da tamkaj počivajo. Grobnica takrat še ni bila oskrnjena. Niti ene same solze nista pri tem strašnem delu pretočili. Saj jih morebiti nista imeli več... Vsi smo jokali, vsi brez izjeme, ko smo se, vrnili nazaj v družino, le sestra sta sedeli med nami nemi, blede, brez solze. Naenkrat se je ena dvignila in zavpila: »Viva Cristo-Rey! (Zivel Kristus - kralj!) Dragi bratje, za Španijo ste umrli!« Potem se je obrnila k meni ter mi zaklicala: »In ti, Ernest, povej tamkaj v Troji lepi Jugoslaviji, kadar se tja vrneš, kako tukaj mladi fantje umirajo za domovino, povej, kakšne divjake in morilce si tukaj srečal. Zakaj si sploh ostal med nami. Tega ne razumem, ko vendar lahko greš, kadar hočeš...« Da, da, sram me je danes, da sem tako dolgo gledal to divjaštvo boljše življenja in zapeljanega ubogega španskega ljudstva. Toda zdi se mi, da sem moral, ker sem vsaj nekaterim mogel pomagati, da jih rdeči bič ni ramlil do srca. Danes, ko sem se vrnil v lepo Jugoslavijo, danes hočem opravičiti svojo dolžnost, ki si mi jo naložila, dobra in junaska Jimenez, in, povedati bratom Slovincem, kako umira španska mladina, kako jo pokopujejo španska dekleta, a povedati tudi, kaj je iz dobrega španskega ljudstva napravila marksistična propaganda v manj kot treh letih. Povedati, da pušča komunizem, koderkoli hodi, za seboj le krvavo sled, sled moralne posirovelosti in živalske brezčutnosti. A tudi nad to sledijo bodo kmalu zrasle starodavne španske čednosti in jo bodo prerašle. Za mene in za milijone drugih ni o tem nobenega dvoma. To mi govori »Viva Espana«, klic iz sedmih mladih grl, pomešan z odjekom sedmerih puškinih strelcov. To mi govori tudi vzklík »Viva Cristo Rey!«, ki je planil iz prs mladega junškega dekleta, ki je pokopalo sedem bratov in v svoji dobri duši napravilo veliko žrtve, da to strašno preizkušnjo voljno sprejme za dobrobit Španije in krščanske vere.

Ernest Jermen.

Sovjeti — razočarani

Stalin o „sramotnem porazu“ Litvinove politike

Varšava, 2. junija. b. Po diplomatskih poročilih, ki jih je prejela poljska vlada, je včeraj zboroval v Moskvi svet ljudskih komisarjev v navzočnosti Stalina. O zunanjih politikah je poročal Poljotkin, ki nadomešča Litvinova. Seja je bila burna, ker člani sovjetske vlade stoje pod poraznim vtisom bombardiranja Almerije, ki ga niso pričakovali, in pa posledic, ki jih je energični korak Nemčije imel v mednarodni politiki. Sovjetska vlada se je morala prepričati, da je nemški odgovor na napad valencijskih letal na križarko »Deutschland« popolnoma prekril njene račune.

Najbolj porazno je vplivalo na sovjetsko vlado poročilo iz Zeneve, da je valencijski rdeči delegat del Vayo doživel popoln polom svoje taktike, ki mu je bila diktirana od Litvinova. Dočim je del Vayo še nedavno trdil, da ostane v Zenevi, da zasleduje dalje razvoj mednarodnega položaja, je sedaj naenkrat sklenil, da nemudoma odpotuje v Valencijo. To je jasen znak, da vesele nočijo ničesar slišati o njegovem predlogu, da bi se izredna seja Zveze narodov bavila z bombardiranjem Almerije. Del Vayu pa je sedaj sledil tudi Litvinov (ki je še včeraj izjavil, da se mu zdi nujno potrebno, da podaljša svoje bivanje v Zenevi), ker se je pač prepričal, da tam ne bo žel nobenih lovorik več.

V moskovskih diplomatskih krogih so informirani, da je na seji ljudskih komisarjev vladalo globoko nerazpoloženje proti Litvinovu. Sam Stalin ga dolži, da vse njegovo diplomatsko delo, odkar je izbruhnila državljanska vojna v Spa-

niji, ni imelo doslej nobenega pozitivnega uspeha in se je sedaj končalo z vprav sramotnim porazom. To ogorčenje na Litvinova traja že delj časa in mu utegne postati smrtonosno, ker ga imajo v Moskvi itak na sumu, da ni več zanesljiv in da na tistem delu proti Stalinu. V španskem primeru je Litvinov seveda nedolžen, ker se je ves čas ravnal po instrukcijah sovjetske vlade. Tukajšnji diplomatski krogi imajo zanesljive podatke, da so bili incidenti v nemških ladjami v Španiji izzvali od sovjetske vlade, ki je sklenila, da izzove s pomočjo rdečih Španijev krvav konflikt med francosko-angleško antanto na eni in nemško-italijansko zvezo na drugi strani, ker se v Moskvi dobro zavedajo, da bi mirna rešitev vprašanja španske državljanske vojne po sporazumu med Anglijo in Nemčijo, oziroma med Francijo in Nemčijo ter Italijo, pomenila strahoten poraz sovjetske diplomacije, ki bi moral polnoma omajati njen prestiž in reducirati njen pomen v francosko-angleški zvezi na ničlo.

To razpoloženje razodeva tudi uvodnik »Pravde« od 30. maja, v katerem članek strahovito napada Nemčijo in Italijo in hujska nanjo Francijo in Anglijo ter vse »demokratske sile sploh«. Iz članka se jasno razodeva divja jeza na Nemčijo, ker je rdeči španski vladi dala tako hitro in grozno lekcijo, ki je očividno tako vplivala na Evropo, da so moralni vojni hujskači utihnili. »Pravdne« članek je en sam izraz velikega razočaranja sovjetske vlade nad tokom dogodkov v Evropi, ki se razvijajo v čisto nasprotni smeri, nego je pričakovala in je na to delala Moskva.

Osebnosti

Belgrad, 2. junija. m. Z odlokom prosvetnega ministra so postavljeni za profesorje VIII. skupine: Lelja Fermevc na realni gimnaziji v Ptuj, Silva Prevec na realni gimnaziji v Kranju, Justina Podpac na realni gimnaziji v Murski Soboti, Janko Šiška na realni gimnaziji v Murski Soboti, Srečko Baraga na realni gimnaziji v Mariboru, Janko Jarc na realni gimnaziji v Novem mestu.

Pri ravnanstvu drž. železnice v Sarajevu je postavljen v IV-I za višjega svetnika v strojnem oddelku ing. Anton Zore, višje svetniki iste skupine in stopnje v Zagrebu.

Vojni minister se je vrnil iz Prage

Belgrad, 1. junija. AA. Minister vojske in mornarice, armadni general Ljubomir Marić, se je nočjo vrnil v Belgrad s svojega večdnevnega potovanja po Češkoslovaškem. Na postaji so ga sprejeli in pozdravili minister za gozdove in rudnike Djura Janković, kabinetni šef predsednika ministrskega sveta Jovan Gasić, v imenu predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. M. Stojadinovića je zastopal ministra Marića za njegove odsotnosti v tujini armadni general Vojislav Tomić, prvi in drugi pomočnik ministra vojske in mornarice generala Stanislavjević in Petrović, načelnik glavnega generalnega štaba, načelniki oddelkov, mnogi višji oficirji in številni osebni prijatelji armadnega generala Marića.

Medministrski odbor za enotno trgovinsko politiko

Belgrad, 2. junija. AA. Predsednik vlade in zunanji minister Stojadinović je sklenil ustanoviti pri zunanjem ministru stalni »Koordinativni odbor za trgovinsko politiko«, sestavljen iz zastopnikov tistih ministrstev in ustanov, ki so poklica-

Ivan Srebot umrl

Umrl je odlični slovenski obrtnik, vzoren katoliški mož, skrben družinski oče, zvest Slovenec, ki se je še v nedeljo udeležil proslave majniške deklaracije v uniojski dvorani, g. Ivan Srebot. Pokojnik je bil večkratni občinski svetnik in večletni okrajni načelnik za šentpeterski okraj, častni član šentpeterskega prosvetnega društva in častni meščan ljubljanski. Bil je izredno dober in vreden obrtnik, ki je svojo obrt izvrševal nad 40 let. Bil je tudi član Društva rokodelskih pomočnikov in Vincencijeve konference. Pogreb pokojnega bo v petek, 4. junija, ob 5 popoldne. Blag mu spomin! Družini iskreno sožalje!

Belgradske vesti

Belgrad, 2. junija. m. Semkaj je prispel rektor zavoda sv. Hieronima v Rimu msgr. Jurij Madjerec. Belgrad, 2. junija. m. Naš paviljon na svetovni pariski razstavi bo odprt 21. t. m. ob navzočnosti našega poslanika Božidarja Purića. Belgrad, 2. junija. m. 8. junija se prične v Belgradu v ministru za telesno vzgojo tretji tečaj za izobraževanje instruktorjev za obvezno telesno vzgojo. Belgrad, 2. junija. m. V soboto bo tu sestanek vseh Pen-klubov v državi. Na sestanku bodo člani Pen-klubov izdelali program za letošnji kongres, ki bo v Parizu.

Po volji Vsemogočnega je odšel, pokopčan s kruhom močnih, po večno plačilo naš iskreno ljubljani, preskrbni soprog, oče, brat in stric, gospod

Ivan Srebot

čevljarški mojster in posestnik

v 65. letu svoje starosti, dne 2. junija. K večnemu počitku ga spremimo v petek, dne 4. junija ob petih popoldne iz doma žalosti, Ravnikarjeva ulica 15, k Sv. Križu.

Priporočamo ga v molitev.

Ljubljana, dne 2. junija 1937.

Zalujoci ostali.

Tabor slov. fantov in mož v Celju

v dnevih od 27. do 29. junija

Zelo pestra in podučna je zgodovina katoliških mladinskih organizacij pri nas. Pred desetletji se je začela slovenska katoliška mladina zbirati okrog svojih voditeljev po grških slovenekih, po svojih domovih, po bajtah in pod milim nebom, če ni bilo sredstev ali časa, da bi si zgradila svoj prostorni dom. Fantje in dekleta so se tedaj za teden zbirali k svojim sestankom, da bi izobraževali svojega duha in svoje srce, da bi utrjevali v sebi ljubezen do matere besede, da bi se pripravljali z nesebično požrtvovalnostjo služiti svojemu narodu. In to delo so vršile naše katoliške mladinske organizacije takrat, ko je bilo prosvetno delo veliko težje kakor danes, in ko je bilo narodnostno delo brez upanja na plačilo ali službo. In prav ta mladina je s svojim neupogljivim delom dvignila naš mali narod med najkulturnejše narode v Evropi in ga tako usposobila za zmagoviti boj proti potujčevanju naše zemlje, našega naroda. Zlasti naša prosvetna in naša orlovska društva ob naših mejah so vršila ogromno narodnostno delo, ko so z žilavostjo, ki jo zmore samo mlada, idealna slovenska fantovska duša, odbijale napade in nakane tujčeve, ki je hotel preko zemlje slovenske in preko slovenske mladine graditi most nemštva vse tja na slovenski Jadran. Ona so zbirala v svojem krogu slovensko mladino, ko je tujec že polagal svojo pokroviteljsko roko nanj, ona so skrbela, da je ob nemški pesmi zadonela po zemlji slovenski tudi slovenska pesem, ona so skrbela, da je nad nemško besedo zmagovala slovenska, da je ob nemški prireditvi triumfirala slovenska. Ko bi teh društev ne bilo, ko bi ne bilo tako silnega in nesebičnega njihovega dela, kdo ve, kako bi potekala danes meja na našem severu. Nemški gospod je videl njih dela in se zavedel, da so prav te katoliške organizacije nepremagljiva trdnjava slovenske zavesti, nepremagljiv zid proti navalu nemštva na jug. A ni jih razpuščal. Vedel je pač, da je njih delo pošteno in pravično, da je njih delo sad njih ljubezni do lastnega naroda.

Naša katoliška prosvetna in orlovska društva so posegla v borbo za narodne pravice zlasti v odločilnih trenutkih v letih 1917 in 1918 ter krepko podprla našega velikega klicarja v njegovem oznanilu: Dvignite glave, ker približalo se je Vaše odrešenje. Dosegle so, česar niso mogli doseči njih očete, pomagala so ustvarjati, v čemer so samo sanjali naši pradedje, pomagala so ustvariti svoj svobodni dom, svojo novo domovino. Naša slovenska mladina je vzbujala ta dom, kakor more vzbujati le mati svojega otroka, za katerega je veliko trpela, vzbujala je naša mladina to svojo državo, kakor more vzbujati le družina svoj dom, katerega je ustvarjala z žulji in težkimi sragami dolgotrajnega dela. Takrat je naš mladi rod prisegel: temu domu, tej državi hočemo darovati svoje mlade moči, služiti ji hočemo v svobodi. Delali so, se trudili še bolj kot poprej, da bi z vzgojo duha in srca, z vzgojo volje in telesa položili trdne temelje tej svoji državi. Poglobljali so svojo versko zavest, da bi tako utrdili v sebi vse tisto, kar je ohranjalo naš narod v preteklosti zdrav in močan. A prišli so nad našo mladino, nad naše fantje dnevi težki in brezobzirni. Česar se ni upal storiti tujec, to nam je prizadejal naš brat. Prepovedal je delo naših prosvetnih edinic,

razgnal je našo mladino, zapustiti je morala svoje prosvetne domove. Ta sramoten čin pa je dosegel svoj višek v še sramotnejšem in v še kritičnejšem očitku, katerega so vrgli v obraz naši narodno tako zavedni mladini, češ, da se je izneverila domu, ki ga je sama gradila, da je postala izdajalka države, ki jo je z lastno krvjo soustvarjala. Nad temi krivičnimi očitki je onemela naša mladina, molčala je in mirovala. Ni se branila. Zakaj težek je udarec, ki ti ga tujec zada, tisočkrat težji, če ga povzroči tvoj brat. A upala je v vstajenje, zaupala je v zmago resnice in pravice. Dolgo je čakala, a vendar pričakala je zaželeni dan, ko je voditelj slovenski, zopet ji vrnil svobodo, ko se je zopet lahko vrnila v svoje domove. Še mogočnejše ko poprej je ta mladina delala poslej, saj dela zdaj iz ljubezni trdo in grenko preizkušani, a nikdar premagani, iz ljubezni do države in svojega naroda. Zopet gradi v sebi odločne značaje, zopet se izobražuje umsko in srčno, zopet uri svoje telo, da postane vredno orodje v službi dveh velikih idej: katoliške in domovinske.

Obširno je bilo poslej njeno prosvetno delo, o katerem bomo še govorili. Vztrajno je bilo njeno športno vežbanje. Končane so fantovske tekme, na katerih je hotel naš mladi rod na plemeniti način preizkušati v medsebojni borbi solidnost in višino svojega dela.

Ta mladina pa hoče stopiti tudi pred vso slovensko javnost in tam hoče slovesno povdariti: niso nas strli viharji, niso nas zlomile nakane zlohotečih ljudi, ni zlomila naše ljubezni do naroda in države grenka preizkušnja! Še nas je tisočero in več ko kdajkoli poprej! Še je trdno in neupogljivo naše hotenje — služiti Cerkev, narodu našemu in naši državi. Na tem svojem taboru hoče mladina pokazati na uspehe svojega tihega, a vztrajnega dela. Na uspehe, katere je dosegla brez podpor, z lastno močjo in z nesebično požrtvovalnostjo v skrbi za zdrav narod in močno državo.

Na ta tabor pa vabi mladina tudi svoje slovenske očete. Veliko jih je izšlo iz istih mladinskih organizacij in mnogi vodijo danes svoje ljudstvo. Veliko jih je, ki so spremljali prizadevanje naših organizacij s toplo simpatijo. Prav posebno veliko jih je pa tistih, ki spremljajo s toplo simpatijo delo naših mladinskih organizacij v naših dneh. Vse te vabimo, da se udeležijo praznika slovenske mladine, da bodo tako slovenski sinovi skupno s slovenskimi očeti znova prisegli, da bodo tudi v bodoče čuvali svetinje svojih pradedov, da se jim ne bodo izneverili nikdar. Naj se slovenski oče prav iskreno razveseli ob pogledu na armado mladih, ki slovesno izpoveduje prilogo zvestobe temu, kar je zvesto čuval on sam.

Da bo pa možno to manifestacijsko prireditev tem boljše pripraviti, prosimo vse one, ki so v teh dnevih prejeli tiskovine o našem taboru, da jih čimprej prešturajo, izpolnijo in jih vrnejo pripravljalnemu odboru celjske fantovske podzveze v Celju, Cankarjeva cesta 4. Vsem fantom in možem pa ključem:

Na svidenje v Celju, da bo ta prireditve pravo zmagovalje slovenske in katoliške zavesti.

K samomoru v suhorskem župnišču

Kdo je bil Anton Lušicky

V zvezi s člankom, naslojenim v štev. 122 »Slovenca« z dne 2. junija t. l., smo iz pisarne banke uprave prejeli naslednji uradni komunikat: Lušicky Anton, rojen dne 9. aprila 1895 v Borovnici, je bil sprejet leta 1930 v tajniško službo občine Suhor. Ko je bila ta občina jeseni 1933 združena z drugimi v novo občino Metliko okoliško, ga je ta občina prevzela v svojo službo. Z uredbo o občinskih uslužbenecih z dne 12. marca 1934 so bili vsi občinski tajniki postavljeni na razpoložanje. Uslužbenec, ki so želeli nadaljnje zaposlitve, so morali vložiti prošnjo za prevedbo. Prošnjo Lušickega je dne 26. julija 1935 odklonil tedanji ban, ker Lušicky ni imel predpisane šolske izobrazbe. Naknadni prošnji občine Metlika okoliška, da bi ga emela zadržati še dalje v službi, je banska uprava maja meseca 1936 ugodila ter dovolila, da eme ostati Lušicky v službi do redne zasedbe tajniškega mesta, katero je morala občina hkrati razpisati. Za razpisano mesto je prošil m. dr. tudi sam Lušicky, njegovi postavitvi pa kralj. banska uprava ni mogla pritruditi, ker ni imel predpisane šolske izobrazbe. Imenovani je dalje opravljal tajniške posle, dokler ga ni občina Metlika okoliška na poziv banske uprave dne 17. aprila 1937 odločila. Banska uprava je imenovanega trpela na tajniškem mestu do navedenega dne, dasi je bila njegova prevedba odklonjena že dne 26. julija 1935.

Banska uprava svoječasni prošnji Lušickega za spregled kvalifikacije ni mogla ugoditi, ker ni imel tistih osebnih lastnosti, ki se za tak spregled zahtevajo. Imenovani je namreč dne 30. avgusta 1924 kot najemnik neke gostilne v Avčah na Goriškem v prepripi glede najemnine za to gostilno ustrelil Gabrijelo Gorjupovo roj. Gabrijelčič; njeni materi Gabrijelčič je prestrelil lice, ranil svojo že-

no ter naposled ranil tudi samega sebe. Pred poroto v Gorici je bil obojen zaradi nedovoljene nošnje orožja na globo, ne pa tudi zaradi uboja in telesne poškodbe; opustitve se je utemeljila s tem, da je Lušicky svoje dejanje izvršil v duševni zmedenosti. Po uradnih poročilih je bil Lušicky za časa svojega bivanja v Italiji simpatizer fašistov.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. 8. br. 30474/35.

Mlada žrtev motocikla

Rajhenburg, 1. junija.

Ni še dolgo, ko bi avtomobilska nesreča kmalu zahtevala življenje mladega dekleta, ki se še do danes ni vrnila iz bolnišnice, že je včeraj jutraj postal žrtev motorja šestletni Rudi Samec. Nesrečni fantek je v bližini gostilne Pleterski prekoratil cesto v trenutku, ko je privozil motor. Motor ga je podrl in nesrečni fantek je kljub hitri zdravniški pomoči čez nekaj časa umrl v krški bolnišnici. Mladega Rudita so danes mrtvega pripeljali iz krške bolnišnice na rajhenbursko pokopališče, kjer so ga na njegovi zadnji poti poleg odraslih spremili njegovi mnogi mali tovariši. Fantek je prišel pod kolo po nesrečnem naključju.

Protestni shod v omari perila

Deklaracijske slovesnosti po Slovenskem

Brežice

Posavje je dostojno proslavilo jubilej majniške deklaracije. V soboto zvečer so povsod zagoreli kresovi, ki so se jim pridružile rakete. V nedeljo jutraj so od vseh krajev prihajali v Brežice fantje in moške peš, na okrašenih kolesih in v vozovih. Zelo lepa je bila udeležba iz Rajhenburga, Sromelj in Dobove. Prihitele so tudi tri godbe. Do 10 se je zbralo na prostornem trgu pred trgovino Lipej nad 1500 udeležencev. Navzoče je pozdravil domačin g. dr. Berglez, slavnostni govor pa je imel prof. dr. Jos. Hohnjec iz Maribora. Za njim je spregovoril član banskega sveta konz. svetnik Tratnik, zaključil pa je lepo uspešno zborovanje poslanec dr. Veblo. Po zborovanju se je razvil lep in dolg spreved po mestu z godbami na čelu.

Cerklje ob Krki

V soboto zvečer je zagorelo 20 kresov in zvonik farne cerkve je bil od 9 do 10 razsvetljen. Pokanje topičev pa je oznanjalo napovedani praznik. V nedeljo ob 15 je bilo praznovanje 20 letnice majske deklaracije v nabitno polni dvorani Kat. doma. Otvoritveni govor je imel predsednik krajevne organizacije JRZ, kateremu je sledilo petje. Nato je bil glavni govor, katerega je imel g. kaplan Tom. Sledila je deklaracija in zopet petje. S tem je bila slovesnost zaključena. Na ozaljšanem odru so visele slike nadškofa dr. Jegliča, dr. Korosca, dr. Kreka in slika kralja Petra II.

Jesenice

Jesenice so majniško deklaracijo posebno lepo proslavile. Ko so po okoliških hribih zagoreli kresovi, je krenil ogromen spreved ljudstva z bakljami od konca mesta do Krekovega doma. Spreved so otvorili konjeniki, nato je sledila gasilska četa Hrušica, potem hruščanska godba, študentovski prapor, narodne noše, šole in šolska zastopstva, dekliski prapor in dekleta, fantje v uniformah, Krekova zastava s člani KPD, potem Krekova godba, kateri so sledili gasilci KID, nato so sledila zastopstva društev in organizacij. Spreved so zaključili jeseniški gasilci, katerim je sledilo ostalo jeseniško ljudstvo. Gotovo je, da je bil jeseniški spreved eden najlepših na Gorenjskem, saj je dolga cesta kar žarela v lučkah. Povsod so bile razobešene zastave in razsvetljena okna. S streljanjem iz topičev in z metanjem rakot pred triglavsko nebo je bila odprta slovesnost pred razsvetljenim Krekovim domom, na katerem so bile nameščene slike velikih treh Slovencev: Korosca, Kreka in Jegliča. Krekova godba je zaigrala državno himno, nakar je g. Riko Poženel deklamiral Župančičevo krasno slovensko besedo. Slavnostni govor je govoril član banskega sveta g. Arnež Peter.

Logatec

V soboto zvečer je zagorel velik kres na hribu med obema Logatecema. Velika množica ljudstva je v dolgem sprevedu v spremstvu godbe odkorakala ob nastopu mraka proti kresu in lepo je bilo videti v temi z bakljami razsvetljeno vijugo, ki se je vzpenjala na hrib. Ob kresu se je zbralo okrog tisoč ljudi, ki so navdušeno prepevali, da se je razlegalo po obeh dolinah Gorenjega in Dolenjega Logataca. V nedeljo jutraj so se pričeli zbirati manifestanti v prostranem dvoru Kmetijskega gospodarskega društva v Dol. Logatcu, kamor je Gorenji Logatec poslal četo z zastavicami okrašenih kolesarjev in konjenikov v narodnih nošah. Prišlo je tudi precej deklet, tudi v narodnih nošah. Malo pred deveto uro se je ob vselem zvoku godbe in pokanjem topičev pričel viti veličasten spreved skozi glavne ulice Logataca proti cerkvi. Na čelu okrašenih kolesarji, nato 8 vrst konjenice z zastavo, katerim je sledila zastava Katol. prešov. društva. Za njo godba in narodne noše. prešov. 50. gasilci z zastavo, nato pa množica udeležencev. Po končanem cerkvenem opravilu, se je množica razgnila po cerkvenem trgu, godba je zaigrala, nakar je v poljudnem govoru orisal pomen deklaracije predsednik krajevne in okrajne organizacije JRZ g. Oblak Gabrijel. Za tem govorom je godba zaigrala državno himno, nakar je v krajšem nagovoru poudaril potrebo po slovenski zavesti gosp. župnik iz Gorenjega Logataca, g. Skubic. Ob sklepu je bila intonirana pesem »Hej Slovenci«, katero so navdušeno poprijeli vsi zborovalci, da so hišni zidovi kar odmevali.

Planina pri Rakeku

Za naš obmejni kraj posebno pomembna proslava majniške deklaracije je bila kar veličastna. V soboto zvečer so zagoreli kresovi in zažareli žarometi. Na trgu se je zbrala velika množica ljudi. Slavnost je začel s primernimi besedami občinski odbornik g. Ant. Udovič. Na sporedu so bile pevske točke, deklamacije in slavnostni govor domačega župnika g. Lovšina. Pohvalno omenimo, da so učenci ljudske šole iz Laz svetili z balončki. Vsa Planina je bila v zastavah, le šola v Planini je ob proslavi ni imela, pojavila se je na šolskem poslopju šole v nedeljo ob 11 dopoldne.

Pobrežje pri Mariboru

Tudi Pobrežani smo na izredno slovesen način proslavili 20 letnico majniške deklaracije. V soboto je bila bakljada, pri kateri je sodelovala gasilska četa s Pobrežja z naraščanjem ter gasilska četa iz Zrkove. Častno je bila tudi zastopana gasilska četa iz precej oddaljene Kamnice. Sledilo je tudi kolesarsko društvo »Perunc«. Bakljada, pri kateri je bilo nad 400 ljudi, je z godbo na čelu obšla skoraj vse glavne ulice Pobrežja tja do Zrkove in Device Marije v Brezju. Veličasten vtis so napravile rakete in kresovi, ki sta bila vidna po vsej okolici Maribora. V spomin na majniško deklaracijo smo postavili 24 m visok mlaj, ki je bil v noči od 29. na 30. maja slovesno razsvetljen. Spominski govor je imel predsednik Krajevne organizacije JRZ Pobrežje g. Mastinšek. Prireditve je povzdignilo pobleško društvo »Zarja«, ki je zapelo državno himno in nekaj narodnih pesmi.

Sevnica

V našem kraju nismo posebno vneti za hrupne proslave in parade. Toda jubilej tako pomembnega dogodka, kakor je majniška deklaracija, je tudi naše ljudstvo spravil pokonci. V soboto zvečer se je razvil iz Sevnice v Šmarje spreved, kakršnega pri nas še nismo videli. Na čelu je korakala gasilska godba, za njo se je pomikala dolga vrsta kolesarjev, ki so vsi imeli baklje v rokah, njim je sledila fantovska godba iz Radne, nato šolska mladina, dekleta in ostalo občinstvo. Ko se je spreved vrnil, je ljudstvo še enkrat zapelo »Hej Slovenci!« Večerno proslavo je s kratkim govorom zaključil dr. Jesenko. V nedeljo je bila akademija v »Slomškovem domu«. Dr. Jesenko je lepo in navdušeno razložil pomen deklaracije. Sledile so deklamacije, petje in godba. Pri akademiji kakor tudi pri sprevedu je občinstvo navdušeno vzklikalo našemu slovenskemu voditelju.

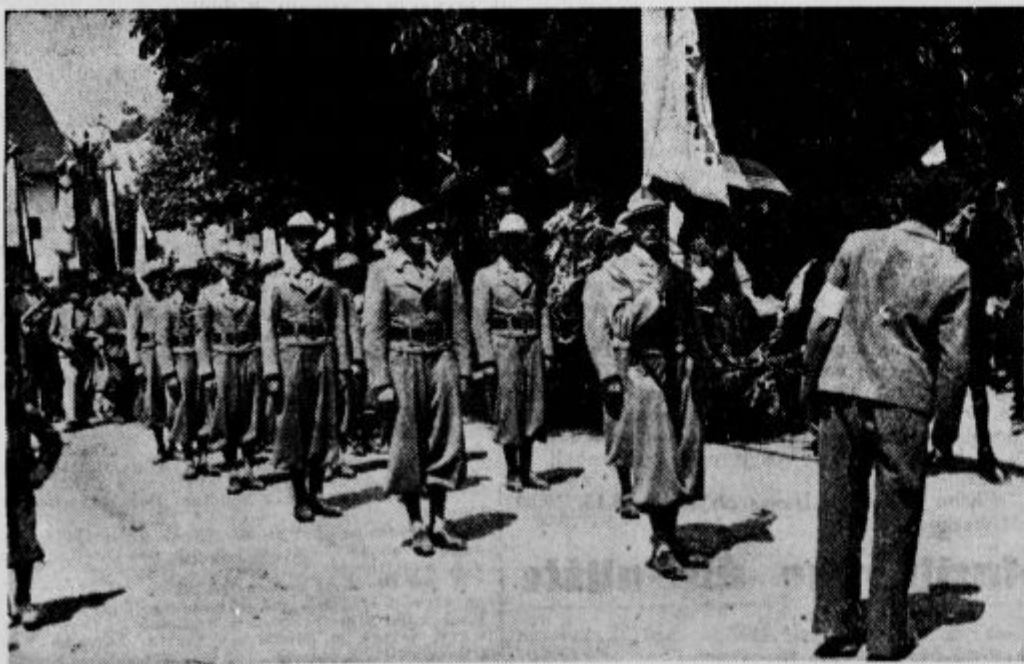
Stična

V soboto zvečer so zagoreli kresovi — pri nas jih je gorelo šest, poleg tega je pa še vsaka vas v fari zažgala svojega — pokali so topiči, švigale so lepe rakete. V nedeljo ob 3 popoldne je bila akademija v dvorani Prosvetnega doma. Vrstili so se govori, deklamacije in petje. Proslava je pristavljala tudi nadškof dr. A. B. Jeglič v spremstvu opata dr. Kostecla. Dvorana je bila polna navdušenega občinstva.

Višnja gora

Višnja gora si je v soboto nadela praznično obleko. Ulice so bile okrašene z zelenjem, na hišah so vihrale zastave. Zvečer je bilo mesto lepo razsvetljeno. Od mestne hiše se je razvil lep spreved z godbo Prosvetnega društva na čelu in se pomikal proti glavnemu kresu. Na strel iz topiča se je začelo kresovanje. Zažareli so številni lepi kresovi. Vsako selo je prižgalo svojega, nekatera celo po dva, tri. Vsi vrhovi so bili razsvetljeni, pa tudi po dolini so goreli kresovi. Med petjem ljudstva so pokali topiči. V nedeljo popoldne je bila proslava v Prosvetnem domu. Ljudstva je bilo toliko, da niso mogli vsi v dvorano. Pozdravne besede je izpregovoril župan in član banskega sveta iz Police, slavnostni govor pa je imel notar dr. Pehani. Proslava se je končala s himnama »Bože pravde« in »Hej Slovenci«, ki so ju peli vsi.

— Pri zaprtju, molitvah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« gredice.

Člani SK Planine v slavnostnem sprevedu na Bledu

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 3. junija: Klotilda, devica; Pavla, devica mučenica.

Novi grobovi

Na Pilštajnu je umrl najstarejši tržan gosp. Strašek Anton v 83. letu starosti. Pokojnik, ki je zadnjih 6 let trpel zaradi posledice kapi, je bil po poklicu usnar in trgovec z usnjem. Zaradi agitnosti v svojih moških letih je užival vsesplošno spoštovanje in ugled. Bil je soustanovitelj hranilnice in posojilnice na Pilštajnu, njen dolgoletni načelnik in član načelstva. Do maledeset let je županovalec, v odboru pa je bil vseskozi do svoje bolezni. Pokojnik je bil odločen Slovenec in značajan pristaš bivše SLS ter v tem duhu tudi vzgajal svojo družino. Njegova hčerka, soproga šol. upravitelja Prislana, je zvesta narodnica »Slovenca«, odkar je nastopila službo učiteljice — torej polnih 13 let. Druga hčerka je pa otroška vrtnarica pri sestrah sv. Križa v Djakovem. — Pogreb pokojnika bo v cetrtek 3. t. m. ob 8. dopoldne. — Naj mu sveti večna luč! Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Diplomirana sta bila na pravni fakulteti ljubljanske univerze gg. Jože Zajec s Pobrežja pri Mariboru in Burghart Ecker iz Kočevja. Čestitamo!

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče, vendar

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO z rdečimi srci!

Zlati jubilej trzinske šole. Letos poteka 50 let, odkar imamo v Trzinu lastno šolo, poprej so obiskovali otroci pouk v Mengšu. Prvotna stavba je bila prilizna, a v letu 1908 je bila nadzidana v eno nadstropje. Sedaj popolnoma zadošča učnim potrebam in dostojno krasi našo vas. Za proslavo, ki bo 27. junija, se šolska mladina in odrasli že prav pridno pripravljajo. Že danes iskreno vabimo vse bive učence in učenke, da se proslave gotovo udeležijo.

Odkritje spominske plošče pok. šol. upravitelju Antonu Porekariju. Kakor smo svojočasno že javili, bo pripravljali odbor bivših učencev in prijateljev pok. A. Porekarija odkritje v nedeljo, dne 13. junija t. l. spominsko ploščo na Humu pri Ormožu. Slovesno odkritje bo po večernih ob pol 3. popoldne. Pri odkritju in pri ljudski veselici, ki bo temu sledila, bo sodelovala mestna godba iz Ormoža. Poskrbljeno bo za dobro pijačo in mrzla jedila. Vabljeni so vsi učenci in prijatelji pokojnika, da se udeležijo te slovesnosti. Za oddaljene so železniške zveze zelo ugodne. Iz Maribora prihaja vlak na postajo Pušenci ob 12.50, iz Ljutomerja pa na postajo Pavlovec ob 12.15. Gostje, ki pridejo že z jutranjimi vlaki, bodo imeli priliko, da se udeležijo ob 10. sv. maše na Humu.

Povsod brezkonkurenčne.

Cesta Ljubljana—Kranj. Sekcija za gradnjo državne ceste Ljubljana—Kranj prične dne 8. junija 1937 preurejevati državno cesto št. 2 na delnici Ljubljana—St. Vid ob km 620.878 do km 623.250. V to svrhu je potrebno, da se na tej progi začasno ukine promet z vozili ter spetle na sosedne javne ceste tako-le: Iz Ljubljane po Vodnikovih cestah z odcepom pri stari cerkvi v Šiški, preko Dravljic in Zapuž do priključka na državno cesto pri novi mitnici.

Vseslovensko zdravniško zvezno zasedanje bo dne 5. junija t. l. v Pragi. Na dnevnem redu teh sej je med drugim jako pereče vprašanje vstopa, odnosno način sodelovanja sovjetskih in romunskih zdravniških združenj. Od Jugoslovancev se zasedanja udeležita senator dr. Mončilo Ivković in docent dr. Ivan Matko, šef internega oddelka v Ljubljani.

OBVESTILO!

Naznanjam, da sem preselil svojo mehanično delavnico v Dvořakovo ulico 3, telefon 24-07

Boris Simandl

V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 2. t. m. je objavljena »Uredba o trgovinskem sporazumu med Jugoslavijo in Dansko«, dalje »Postavitev stalne izpitne komisije za državni strokovni izpit oseba Narodnega gledališča v Ljubljani« in »Objave banske uprave o pobiranju obč. davštin v l. 1937-38, in sicer za občine Cankova v murskosoboškem —, Catež v brežiškem, Črna, Kočevje — mesto, Lesce, Mozirje — okolica, Pameče v slovenjegraškem —, Podsedra v brežiškem —, Prosenjakovi v murskosoboškem —, Ribnica, Stari log v kočevskem okraju, Topolšica in Trbovlje.

Štiri žive kragulje je ujel. Iz Cerknice nam poročajo: Gospodinje čisto tožijo, da jim kragulji ugrabijo piščanca in ga odnesejo na varno mesto za hrano svojim mladičem. Takih skraljic imajo kragulji na Slivnici več kot dovolj. Pred par dnevi se je mudil v gozdu posestnika sin Lovko Tone iz Brezij. Mali pastir, ki ga je spremljal, je zapazil kraguljevo gnezdo. Hitro spleza na drevo in zapazi dva mladiča v gnezdu. Rad bi vjel tudi stara dva. Sklep je bil takoj storjen. Ko sta šla drugič v gozd, je vzel Tone s seboj past, ki jo je nastavljal na drevo. Ni bilo treba dolgo čakati in kmalu sta se ujela samec in samica, ki sta s perutnicami merila nad 1 m.

Povsod najštedljivejši.

Vremenska napoved. Evropa: Ostanki visokega pritiska se pojavljajo nad Sredozemskim morjem in nad južno polovico Balkanskega polotoka, kjer je jasno vreme. Nov anticiklon z Atlantskega oceana je zajel zahodno Evropo in se širi proti jugovzhodni in srednji Evropi. Depresija z oblačnim in deževnim vremenom vlada nad ostalimi deli evropskega kontinenta. — Jugoslavija: Oblačno in deževno v severni polovici države. Jasno na skrajnem jugu. Dežuje le v dravski in savski banovini. Temperatura se ni mnogo spremenila. Najnižja je zabeležena v Kosovski Mitrovici 10, najvišja v Beogradu 30 stopinj. — Napoved za danes: Oblačno po vsej kraljevini. Nevhite z nalivi v severni polovici kraljevine. Temperatura se bo znižala. — Napoved za jutri: došlih tedenskih poročil, ki jih je prejela kr. ban-

ska uprava iz vseh vinskih okolišev, se je prvo škropljenje vinogradov že izvedlo. Ponekod škropljenje je v drugi kar je pozdraviti. Z drugim škropljenjem je potrebno nadaljevati tako, da bo vsaj do 10. t. m. izvršeno. Opazili so nastop peronospore v času od 20. do 25. maja, in sicer pri Sv. Barbari v Halozah, v Podgorcih (Osloveci), na banovinski vinarski šoli v Mariboru, v banovinski trdnici v Pekrah in v okoliših Smarja pri Jelšah. Pričakuje se ravno te dni večji nastop peronospore zaradi spremembe vremena, vlažno in toplo. Mnogo vinogradov še ni okopanih, kar močno vpliva na razvoj bolezni in škodljivcev. Trta se povoljno razvija. Nastavek je bolj ureden, ponekod dober, slabši pa v krajih, kjer je lansko leto močno nastopala peronospora. Zelo slab bo tudi pridelek v vinogradih, ki so bili lansko leto potolčeni po tobi. Oidij se še ni pojavil, pač pa so ponekod opazili meuljčka od groznega sukanja, ki bo v cvetju napravil precejšnjo škodo.

Tenis in turistika Sport-Kmet, Aleksandrova 7

Nesreča v rudniku. V rudniku v Krmelju pri St. Janžu je večerj plaz zemlje zasul 26 letnega rudarja Ignaca Perliča. Tovariša so rudarji s težavo izkopal izpod zemlje. Perlič je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili hude notranje poškodbe.

Ljubiteljem Ratitovec! V nedeljo 6. t. m. bo vozil takoj po prihodu izletniškega vlaka v Škofjo Loko poseben avtobus do Česnjice, odkoder drži pot na Ratitovec. Izletniki bodo na ta način že ob pol 7. jutraj v Česnjici ter bo povsem lahko doseči vrh Ratitovec v enem dnevu. Istotako bo vozil avtobus nazaj v Škofjo Loko k zadnjemu večernemu vlaku. Ker je število potnikov v avtobusu omejeno in je še nekaj sedežev praznih, prosimo vse reflektante, da se danes prijavijo ob 16. do 20. na naslov: Jože Mohorič, Tyrševa cesta 29-1 (Gospodarska zveza).

Kdor pod solnčar'co trpi — naj uporablja Tschamba Fii.

Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Putnik Ljubljana priredi v mesecu juniju naslednje izlete: 6. VI. avtobusni izlet v Dobrno. Cena za vožnjo in kosilo v Dobrni 95 Din. Rok za prijave do 4. VI. — 6. VI. avtobusni izlet v Trst. Cena za vožnjo in kolektivni potni list 145 Din. Rok za prijave do 3. VI. — 13. VI. avtobusni izlet v Zupanovo jamo pri Grosupljem. Cena za vožnjo, kosilo in vstop v jamo 48 Din. Rok za prijave do 11. VI. — Od 12. do 14. VI. avtobusni izlet v Benetke, Padovo, Trst, Gorico in Postojno. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, potni list, vodiča v Benetkah ter vstop v Postojnsko jamo 515 Din, brez vstopa v jamo 495 Din. Rok za prijave do 8. VII. — Od 19. VI. do 3. VII. avtobusni izlet na svetovno razstavo v Parizu. Avtobus pelje preko Trsta, Verone, Milana, Lugana, Zürichar ter se vrača preko Verduna, Frankfurta, Stuttgarta, Münchna ter Salzburga. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče ter kolektivni potni list 3485 Din. Rok za prijave do 20. VI. — Od 27.—29. VI. izlet z vlakom v Gorico, Sv. Goro in Trst. Rok za prijave do 20. VI. — Vse informacije se dobe pri biljetarnicah »Putnika« v Ljubljani.

Obiščite v Mariboru prvorazredni restavrant VELIKE KAVARNE.

Leta ne smejo težiti! Nikomur ne stoji leta napisana na čelu. Bodisi moža ali ženi. Nič ne more tam brati. Tudi predstojnik ne. Kdor dobro izgleda ter kaj doprinese, je mlad. — Težki časi? Mladostno sveži jih lažje preneso. — Na tisoče priznanj za moč in mladosten izgled po Biomalzu. Poizkusna doza Din 12.50 v lekarnah.

Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

v cetrtek, dne 3. junija.

Gledališče

Drama: Cetrtek, 3. junija: »Peter in Aleksej«. Red Cetrtek. — Petek, 4. junija: »Florentinski slavniki«. Red A. — Sobota, 5. junija: »Cyran de Bergerac. Premiers abonna. — Nedelja, 6. junija: »Maturac«. Izven. Izredno znižane cene od 14 do 2 Din.

Opera: Cetrtek, 3. junija: »Plamenc«. Red C. — Petek, 4. junija: zaprto. — Sobota, 5. junija: »Veseli študentek«. Red B. — Nedelja, 6. junija: ob pol 11 uri Akademija vojnih dobrovoljcev. Izven. Cene od 24 Din navzdol. Ob 20. — Pod to goro zeleno... Izven. Izredno znižane cene od 24 Din navzdol.

Predavanja

Sodelovanje med zdravniki in veterinarji. Z ozirom na številna dolikalna in mejna poprišča med medicino in veterinarstvom sta Uprava slovenskega zdravniškega društva in Sekcija slovenskih veterinarjev v Ljubljani sklenila prirediti skupna predavanja iz posebnih vprašanj, ki morajo buditi zanimanje tako medicincev kakor veterinarjev. Prvo tako predavanje bo dne 11. junija t. l. v predavalnici internega oddelka tuk. bolnišnice. Predaval bo inšpektor banske uprave g. dr. Leo Hribar, direktor državnega veterinarsko-bakteriološkega inštituta v Ljubljani, o zaščitnih merah, potrebnih za zatiranje tuberkuloze pri živalih.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima jutri na prvi petek ob 6.45 skupno ev. obhajilo. Pridite vse. Voditelj.

V uršulinski cerkvi v Ljubljani bo na praznik presvetega Srca Jezusovega in vso osmino ob 6. jutraj ev. maša z blagoslovom, zvečer ob 6. liturgije z blagoslovom brez govora. V nedeljo, 6. junija bodo liturgije ob 4. popoldne.

Sestanki

»Ljubljana«. Drevi ob 8. pevska vaja za moški zbor.

Prireditve in zabave

V Narodni galeriji bo vodstvo v nedeljo, 6. junija; govoril bo g. A. Stupica o gotski plastiki.

Pevski nastop vseh ljubljanskih meščanskih šol bo v nedeljo, dne 6. junija ob pol 11. dopol-

dne v frančiškanski dvorani. Vse prijatelje mladine in ljubitelje lepega petja vabimo na to mladinsko pevsko matinejo, na kateri bodo izvajali zbori posameznih meščanskih šol poleg narodnih pesmi tudi skladbe Adamiča, Saltnerja, Fleišmana, Manojloviča, Ipavca, Mokranjca, Šeeka in Preglja.

Lekarne

Nočno lekarniško službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

16. topniški polk v Ljubljani bo praznoval svojo slavo dne 5. t. m. ob 10.30 v vojaški kralja Aleksandra. Ta proslava je v spomin na dan, ko so baterije tega polka ob priliki koroške ofenzive prvič stopile na zgodovinska tla Gosposvetskega polja.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi danes, v cetrtek, izlet skozi Kranj na Primskovo, v Predosije, Velestovo, Cerklje in Komendo. Odhod iz Ljubljane ob 2. s Kongresnega trga. — Avtobus 20 Din. Zglasti se je do 10. v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu.

Nočni častilci presv. Srca Jezusovega se v ljudno vabijo k celonočnemu češčenju v stolnici, ki se prične drevi ob devetih. Novodošli častilci izbere lahko poljubno nočno uro. Molitveniki so v cerkvi na razpolago. Pričeli bomo s 3 uro: Počeščenje presv. Srca Jezusovega.

Zavedni Ljubljani! Naši vojni dobrovoljci prirede v nedeljo, dne 6. junija 1937 ob 11. dopoldne v opernem gledališču svečano akademijo ob izidu knjige »Dobrovoljci - klavirari Jugoslavije«. Na sporedu akademije je tudi enodejanski igraček iz dobrovoljskega življenja na solunski fronti. Režiser akademije je gosp. prof. V. Šest. Predprodaja vstopnic po znižanih cenah je pri vojnom dobrovoljcu g. Joci Zagarju, Sv. Petra cesta št. 43, telef. 33-63. Pozivajo se vsa ljubljanska društva, organizacije in ustanove ter vsa zavedna Ljubljana, da poslojijo to prireditelj vojnih dobrovoljcev.

V Zg. Šiški na Valentin Vodnikovem rojstnem domu, kjer deluje prosvetno društvo pod njegovim imenom, je postalo zadnji čas jako živahno. Iz dvorane se čuje sleherni večer lepo ubrano petje. Baš te dni vlada v Šiški in okoliščih veliko zanimanje; ker se društvo pripravlja na znano spevoigr »Na Trški gori«. Igra bo dne 6. junija ob 20. uri na prostem pri »Kameniti mizi«. Agilnemu odboru, kakršen je sedaj, moramo iti na roko, ter mu pomagati širiti idejo prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika.

Železničarski izlet v kopališče Gorenja vas-Reteče. Če bo danes slabo vreme, se izlet preloži na nedeljo, dne 6. junija t. l., o čemur bodo udeleženci obveščeni po letakih, razobešenih v vozovih električne cestne železnice.

Podružnica Slomskove družbe Ljubljana — mesto je imela te dni ustanovni občni zbor. Zbor je vodil upravitelj Horn Pero, ki je uvodoma povdarjal pomen podružnice Slomskove družbe in pozval vse člane k sodelovanju za krščanska pedagoška vprašanja. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Horn Pero, za podpredsednika učiteljica Vencelj Milena, za tajnika referent na banski upravi Wagner Rudolf, za blaginjaka učitelj Zdravko Ometza, za knjižničarko učiteljica meščanske šole Labernik Felicita, za odbornico pa učiteljica Hafner Krista. Zbor je sklenil prirediti redne mesečne sestanke, na katerih naj bi se obravnavala vžgojna vprašanja na krščanskih temeljih. Članarina je bila določena na 10.— Din letno. Vabimo vse, ki se strinjajo z načeli Slomskove družbe in ki se zanimajo za katoliška pedagoška vprašanja, da vstopijo v podružnico. Prijave sprejema upravitelj Pero Horn v Ljubljani, šola sv. Peter. Tudi učiteljski in učiteljske so dobrodošli.

Zveza bojevnikov — odsek za Brezje. Danes ob 16 v kavarni »Union« seja radi izvedbe načrta za grob neznanemu slovenskemu vojakcu. Udeležba ljubljanskih odbornikov nujno potrebna. Odbor.

Pred obrtnim davčnim odhodom se bodo obravnava predlogi davčne uprave za naslednje pridobitne stroke: dne 17. junija 1937 ob 8. notariji, ob pol 9. odvnetiki, ob 11. zdravniki, zobozdravniki in dentisti; dne 18. junija ob 8. inženjerji, arhitekti, geometri, carini, posredniki, borzni cenzarji, razni (posredovalne real. pisarne itd.), umetniki, priv. učitelji, babice in čevljarji; dne 19. junija ob 8. krojači in šivilje. — Seznam davčnih zavezancev in davčnih osnov teh strok so razgrnjeni na vpogled v pisarni mestnega poglavarstva ob 3. do 10. junija 1937.

Dobre in izredno lepe varietetne točke boste videli, če boste v času od 5. do 14. junija posetili veselejem v Ljubljani in si ogledali modno revijo. Te varietetne točke bodo tvorile posebne vločke v programu modne revije. Predstave bodo dvakrat dnevno, popoldne in zvečer. Ne zamudite redke prilike, da si tudi vi ogledate to elitno prireditev!

Perzijske in bosanske preproge za časa ljubljanskega veselejša strokovno popravljamo na razstavnom prostoru Državne tiskalne preproge iz Sarajeva. Zaradi tega priporočamo reflektantom, da nam svoje preproge čim prej prinese v popravilo.

Celjo

Koncert pevskega društva »Celjski Zvon«. V soboto, 12. junija bo priredilo pevsko društvo »Celjski Zvon« v veliki dvorani Ljudske posojilnice velik koncert, na katerem bomo slišali 19 slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Dirigiral bo g. profesor Knap. Cenjeno občinstvo opozarjamo, da si nabavi vstopnice v predprodaji. Generalna pevska vaja za koncert bo danes ob 20. Pevci se prosijo, da se vaje točno udeležijo.

Obrtna razstava v Celju. Kakor smo že poročali, bo priredila združba »Celjska obrtna razstava« od 1. do 15. avgusta veliko obrtno razstavo. Zdruga vodi vse priprave vestno in natančno, da bi čimbolj ustregla razstavljalcem, ki naj bi z razstavo pridobili nove številne kupce in ustregli obnem obiskovalcem, kateri se bodo pripravili, da vse svoje potrebščine lahko kupijo doma in to po nižjih cenah in v boljši kakovosti nego v inozemstvu. Zadrugi se je posrečilo, da je dobila polovično vozno za obiskovalce te razstave, in sicer bo veljala polovična vozna od 1. do 15. avgusta.

Številno brezposelnih pada. V evidenci celjske borze dela je bilo 1. junija 410 brezposelnih, in sicer 323 moških in 87 žensk. 20. maja je bilo 622 brezposelnih izmed 512 moških in 110 žensk.

Ko je igrala na orglice. Pred dnevi je igrala na orglice doma 12-letna hči rudarja Sivk Frančiška. Iz orglic ji je zletel v usta žebelj, katerega je pogoltnila, zato so jo morali takoj odpeljati v celjsko bolnišnico, kjer so ji odstranili žebelj iz goltanca.

Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Intermezzo«.

Mariborsko gledališče

Cetrtek 30. junija ob 20: Školjka. Red B. Znižane cene. Zadržlj. Petek, 4. junija: Zaprto. Sobota, 5. junija ob 20: Trije vaški svetniki. V korist Združenja gledaliških igralcev.

Spominska plošča

A. M. Slomšku v Rog. Slatini

Preteklo nedeljo je bila v zdravilišču Rogaska Slatina lepa praznitev odkritja spominske plošče škofu Antonu Martinu Slomšku. Ob 9 je daroval slovesno sveto mašo v kapeli sv. Ane svetokriški nadžupnik gosp. Vajda. Pri maši je ubrano pel kapelični pevski zbor pod vodstvom gospe ravnatelje Cilke Gračnarjeve. Po sv. maši se je zbralo mnogobrojno občinstvo pred poslopjem stare direkcije, kjer je bil pripravljen slavnostni oder. Uvodoma je zapel pevski zbor »Slomškovega društva« pri Sv. Križu na Slatini nekaj znanih Slomških pesnitev. Nato je imel g. msgr. Vreže kot predsednik »Slomškove družine« iz Maribora slavnostni govor. Prisotno svetokriško in slatinsko mladino je v prisrčnih besedah pozval, naj sledi v svojih dejanjih in v domoljubju velikemu vzorniku. Nato je odkril lepo spominsko ploščo, vzdano na pročelju hiše, kjer je tolikokrat prebival in snoval nova dela veliki pokojnik. V pomladanskem soncu se je ljubko zabliščala plošča iz belega marmorja, na kateri je v zlatih črkah vklesan napis: »V tej hiši je prebival kot gost Anton Martin Slomšek, knezsko-lavantski škof, umrl 1862.« Po odkritju je naprosil ravnatelja zdravilišča, ban. svetnika g. Gračnarja, naj ploščo prevzame v varstvo. Ta je to obljubil in se v jedrnatih besedah zahvalil. Zatem se je svetokriški nadžupnik zahvalil msgr. Vrežeju in ostalim prisotnim članom mariborske »Slomškove družine«, ter ravnatelju g. Gračnarju za trud, ki so ga imeli s predpripravo za lepo slovesnost. Združeni pevski zbor svetokriške in slatinske šolske mladeži je se pod taktirko učitelja g. Podjavorskega zapel večno lepo: »Preljubo veselje, oj, kje si doma«. Slavnost se je končala z državnim himno, ki jo je zaigral zdraviliški orkester.

Maribor

Stajerska vina na svetovni razstavi v Parizu. Te dni je bil ekspediran sortiment stajerskih vin za pariško svetovno razstavo. V odposlanem izboru je 16 vrst vina, od vsake vrste po 5 steklenic. Vino je iz ljutomerskega, gornjeradganskega, ormoškega, haloškega in ptujskega vinorodnega okoliša. S stajerskimi vini bo zastopana Slovenija v jugoslovanskem oddelku svetovne razstave. V Parizu bodo vsa vina preizkusili svetovni strokovnjaki ter jih ocenili.

Procesija na Kalvarijo gre v nedeljo ob 7.30 iz frančiškanske bazilike. Tam bodo štirje evangelijski, pridige in slovesna služba božja. Popoldne ob 17 bodo na Kalvariji večernice.

Poročila sta se uradnik Mestnih podjetij Vladislav Kralj in absolventka akademije Pfeifer Danica. Mlademu paru obilo sreče!

Gledališka uprava prosi vse abonente in lastnike blokov, ki so s plačevanjem obrokov v zaostanku, da jih poravnajo čimprej, ker mora blagajna zaključiti knjige.

V korist stanovske organizacije igralcev se vprizori v soboto v gledališču na moč zabavna kmečka veseloigra »Trije vaški svetniki«. Igralci letos ne bodo sami razpečevali vstopnic, zato pričakuje številnih obiskov iz lastnega nagiba.

Društvo nižjih nastaviteljev denarnih zavodov in velepodjetij proslavi 10. letnico svoje organizacije z veliko vrtno prireditvijo, ki se vrši v nedeljo ob 15 na vrtu gostilne Veber na Pobrežju. Vstopnine ni.

Otroško letovišče za člane Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev, Mariborska Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev prednjači s svojo inelija-tivnostjo in podjetnostjo vsem zadrugam v državi. Sedaj se bavi z načrti, da zgradi letovišče za otroke svojih članov. V letovišču bi naj bilo za najmanj 200 otrok prostora. Vodstvo zadruge si je že ogledalo nekatere kraje, ki bi prišli v poštev za zgradbo takega letovišča.

Do smrti se je pobil. 64-letni občinski delavec Jakob Schallhafer je zdrsnil ter padel, pri padcu pa se je tako hudo poškodoval, da je v bolnišnici umrl. Pogreb ponesrečenega predilniškega mojstra, 52-letnega Ivana Cizeja, katerega je raztrgala transmisija v Hutterjevi tovarni, bo danes popoldne ob pol 4 na pobrežkem pokopališču. Naj počiva v miru.

Tuji promet v maju. Prišlo je v Maribor 1050 tuzemcev, in 700 inozemcev med slednjimi 390 Avstrijcev. Vsi skupaj so imeli 5705 nočnih.

Zagonetna smrt v Dravi. V Spuhlji pri Ptuj je Drava naplavila truplo vtopljenca, v katerem so prepoznali 30-letnega zasebnega uradnika Gabrijela Škerka. Pokojnik je do decembra lanskega leta živel v Mariboru, kamor se je zatekel iz Trsta, kjer ima njegov oče gostilno. V Mariboru je bil nekaj časa v bančni službi, potem pa je bil več let brezposeln. Stanoval je v Vošnjakovih ulici 69. Decembra lanskega leta pa je odpoval iz Maribora v Zagreb. Kdaj in na kak način je zašel v Dravo, se kljub preiskavi ni dalo ugotoviti. Verjetno je samo, da se je vrnil iz Zagreba v Maribor, kjer je potem skočil v Dravo.

Po sili je hotela v Dravo. Burni prizori so se odigravali v noči na sredo v Tbarski ulici. Neka K. je zaradi prepira, ki ga je imela v tamošnji gostilni s svojim možem, hotela po sili v Dravo. Komaj so ji pasantje njeno namero preprečili, k pameti pa jo je spravil šele stražnik, ki je energično nastopil.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Sadje v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi (povrtnice). Za gospodinje in dekleta priredil M. Humeč. Knjižica obsega 100 strani besedila in nad 90 raznih slik, ki ponazorjujejo poučno stvarno te knjižice. Cena je nevezani 24 Din, vezani 32 Din, založila Jugoslovanska knjigarna (III. izdaja 1933. leta) v Ljubljani. Najvažnejše opravilo vsake gospodinje je priprava za vkuhanje in konserviranje sadja in druge povrtnice za zimске mesece, v katerih se zelenjava na trgu ne more več dobiti. Dalje, kako pridelujemo iz sadja razne marmelade, mezge, sadne soke, brezalkoholne pijače itd. Kako konserviramo v zaprtih steklenicah in kako postopoma pri tem delu. Knjiga je najboljši svetovalec vsake gospodinje pri takih delih. Da je knjiga res praktično sestavljena in vseskozi porabna, priča že 3. izdaja te knjige. Knjigo toplo priporočamo.

Poizvedovanja

Naša se je aktovka s knjigami. Dobi se na Ambrozevem trgu 6 pri g. Princu.

Naša se je ročka bencina. Dobi se v Tomačevem šte. 38.

Mlada papiga je od nekodi priletela v poslopje Jugoslovanske tiskarne. Lastnik naj povpraša po njej v 1. nadstropju.

300 Din dam onemu, ki mi izsledi kolo z evidenčno št. 2/113.779/1. na kromarna žična kolesa z velikimi motornimi zavorami, v zadnjem pestilu so prave, veriga je popolnoma zaprta. Zdravko Vrhunec, Glince cesta XVII. 15.

Najditej ročne torbice (petek 21. maj) Fügnerjeva ulica naj prinese vsaj ročevnice proti dobri nagradi. Fügnerjeva 7, Hofmann.

Gorenjska zadružna zavest

V nedeljo, 23. maja je bil ob 3 popoldne v Naklem občni zbor »Gorenjskih mlekarov zadružni« kjer so združene mlekarske zadruge: Naklo, Senčur, Cerklje, Komenda, Zabnica, Medvode, Goriče in Trstenik. Občnemu zboru je prisostvoval tudi g. ban dr. M. Natlačen.

Iz poročil načelnika in nadzornika vidimo, da je težko danes ustreči producentu in konzumentu. Velik je riziko pri izdelavi mlečnih izdelkov, ko se ob veliki količini mleka kar naglo napolnijo kleti z nekaj vagoni sira. Vprav zato pa je potrebna čim večja, obsežnejša in čim bolj povezana organizacija discipliniranih udov, da moremo le z dobrimi izdelki konkurirati tujo blago. Saj smo že dolgo časa po vojni zalagali z našimi izdelki Zagreb, Belgrad in primorska mesta. Danes pa sili na naš trg polno izdelkov iz južnih krajev, in to ni niti čudno, ko pa je tako na Hrvaškem in drugje prav malo zadruge ter plačujejo mleko zasebnim kapitalistom z dnevnimi količinami 10.000 litrov mleka komaj po 60—65 par za liter mleka. Izdelke pa dobimo plačane vsi enako. Na tak način je pač lahko njihova konkurenca. Čim enotnejši bo nastop, tem večji bo uspeh.

Čisto naravno je, da je posamezniku nemogoče dvigniti cene mleku: ko pripelje mleko na trg — recimo sedaj se spomadi ob času »mlečnih poplav«, ga bo dal za vsako ceno, samo da ga domov ne bo nesel. S tem kvari ceno sebi, vsem in le po nepotrebnem se jezi, da je to in to tako poceni. Le v zadružni — skupni pomoči je rešitev kmeta!

Številke same nam dovolj jasno kažejo, kaj zmore skupna dobra volja in pravi gorenjski ponos. Mleka je bilo dobavljenega 1.933.122 litrov. Poleg tega ima zadruge še konzumni oddelek in klavni-mesarski oddelek in Samopomoč pri živini, kjer je zavarovana vsaka goveda nad 1 leto starosti za primer nezgode. Skupno je bilo prometa

v letu 1936 18.509.596,97 din — kar je za naše skromne slovenske razmere pač veliko.

Sredi poročila se je pripeljal na občni zbor g. ban dr. Natlačen v spremstvu dr. Leskovarja in Marka Kranjca iz Maribora, kranjskega glavarja dr. Lipovška in živinovodnika Bedenka.

Po pozdravnih besedah predsednika Lovra Novaka, je spregovoril tudi g. ban in med drugim dejal: Vesel sem tolikšne udeležbe na občnem zboru in to je znak vaše zadružne zavesti. Prav je tako; saj to vas drži po konci. Res je, da so cene kmetiskim pridelkom in izdelkom daleko pre nizke z ozirom na potrebne predmete, ki si jih mora kmet nabavljati, bodisi obleko, železo itd. Toda pomnite: zadruge je vaša, je tisto, na kar ste lahko ponosni. Tudi če trgovec-prekupčevalec slučajno primakne nekaj par — vedite, da je to naredil namenoma odbiti vas od zadruge. A kasneje si bo že sam znal poiskati tiste pare nazaj in to — na kmetov račun. In tako bo trpela celota — morda le zaradi par nezavednežev.

Z vašimi dobrimi izdelki bo sedaj možna trgovina z Italijo; Tretji dan daleč. In dalje, ali ni škoda ogromnih milijonov, ki jih damo za uvoženo blago, kot ementalški sir, ko imamo doma prav tako dobrega.

Končno je g. ban poudaril, da mora ta skupnost trajati še v naprej, ker je zadružništvo najboljši sistem za gospodarsko ureditev. In ker ste na taki poti, vam je z naše strani pomoč zagotovljena!

Predsednik se je zahvalil g. banu za njegove besede, na kar so se vsilile volitve, kjer je bil za nadaljnja tri let izvoljen zopet stari odbor s predsednikom Novakom.

Po občnem zboru je g. ban obiskal še pred. g. kanonika Šimenca in si nato ogledal še nekaj gospodarskih poslopj ter se okrog pol 7 odpeljal v Ljubljano.

Pred uredbo o hranilnicah

Dne 28. maja t. l. je bila v Belgradu seja upravnega odbora Zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije, kateri so prisostvovali predstavniki občinskih, mestnih in banovinskih hranilnic iz Belgrada, Zagreba, Ljubljane, Novega Sada, Sarajeva, Skoplja, Osijeka itd. Na seji so reševali tekoče posle Zveze v zvezi z aktualnimi vprašanji naših samoupravnih hranilnic. V zvezi s tem se je po seji podala posebna delegacija Zveze k finančnemu ministru g. Letici ter ga je prosila, da se v svrhu širjenja smisla za varčevanje ter za pomen hranilnic v naši državi pospeši objava zakona ali uredbe o hranilnicah, ki je bila že pred 7 meseci postavljena na dnevni red seje gospodarsko-finančne komisije ministrov. Istočasno je bil g. minister opozorjen na to, da morajo naše hranilnice sedaj nositi težje davčno breme kot zasebne banke, in sicer mnogo težje breme kakor take hranilnice v drugih državah, zaradi česar postaja pri nas obsekovna funkcija teh zavodov, ustanovljenih po vzorcu hranilnic v drugih državah dvomljiva. G. finančni minister je pazljivo sledil izvajanjem te delegacije, ter izjavil, da se bo trudil, da bi se ugodilo upravičenim zahtevam naših hranilnic. Na seji Zveze se je nadalje razpravljalo o položaju naših hranilnic v zvezi z izvrševanjem »Uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov« in se je ugotovilo, da se pojavljajo zlorabe, na katere bo Zveza opozorila pristojne činitele. V zvezi z drugimi sklepi se je tudi sklenilo, da bo meseca septembra t. l. v Zagrebu ob navzočnosti inozemskih delegatov Kongresa naših samoupravnih hranilnic, ki naj čim bolj in vsestransko osvetli njihovo važnost in njihovo stanje.

Nagrade za najboljši članek o varčevanju

V smislu sklepa svojega upravnega odbora z dne 28. maja 1937 razpisuje Zveza hranilnic kraljevine Jugoslavije nagradni natečaj za najboljši članek o teh temah:

Kaj se je storilo in kaj je treba storiti za pospeševanje varčevanja v naši državi?

Obseg tega članka določa pisatelj sam, vendar se želi, da ne presega deset strani, pisanih s strojno ali ročno pisateljevo imena, primika in naslova. Prva nagrada za najboljši članek znaša za to temo 2000 din, druga 1000 din, tretja pa 500 din. Kdor želi pisati o tej temi, lahko naroči pri Zvezi hranilnic kraljevine Jugoslavije v Zagrebu, Jelačićev trg 10 a, potrebno strokovno literaturo (nad 400 strani velikega formata) za minimalno ceno 30 din.

Kako se lahko varčuje v gospodinjstvu?

Članek o tej temi naj vsebuje 4—6 strani, pisanih s strojno ali ročno pisateljevo imena, primika in naslova. Prva nagrada za ta članek znaša 1000 din, druga 750 din, tretja pa 500 din. Pričakuje se, da bi naše gospodinjstvo moglo na ta način pokazati in razložiti, kako bi se dalo dvigniti varčevanje v naši državi potom racionalnega varčevanja v gospodinjstvu. Zeli se, da se zato navedejo tudi primeri ali opazovanja, kdaj in kako se v naših gospodinjstvih ne varčuje niti tam, kjer bi se dalo brez večjih težav varčevati in tako podpirati ustvarjanje našega nacionalnega kapitala.

Članke o obeh temah je treba poslati Zvezi hranilnic kraljevine Jugoslavije v Zagrebu, Jelačićev trg 10 a, najpozneje do 15. avgusta 1937. — Nagrade za najboljši članek se bodo po sklepu posebnega odbora objavile o priliki kongresa samoupravnih hranilnic v Zagrebu v začetku meseca septembra 1937, na kar se bodo nakazale tudi nagrade. Zveza hranilnic kraljevine Jugoslavije si vsekakor pridržuje pravico, da nagrade članke da v tisk in jih razmnoži.

Borzo razsodišče v Ljubljani. Pri razsodišču Ljubljanske borze za blago in vrednote od 1. julija do 15. avgusta t. l. ne bo ustnih razprav, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Tekstilna industrija, družba z omejenim zavezo v Ribnici«, prvi zbor upnikov 12. junija, oglašiti se je do 22. julija in ugotovljeni narok 5. avgusta, konk. sodnik Cepuder Alfonz, pravnik mase dr. Grobelnik Ludvik.

Italijanski paviljon na belgajskem velesejmu. Italijanska vlada je eklenila uradno se udeležiti prvega belgajkega velesejma ter bo v ta namen kupila 900 kvadratnih metrov sveta, kjer bo zgrajen poseben italijanski razstaveni paviljon.

Kje je največ agrarjev. Leta 1921 je bilo izdanih za 120 milijonov din 4% obveznice za likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini, kratko imenovanih agrarjev. Sedaj pa se večina tega papirja nahaja izven Bosne, kar se vidi iz tega, kje so bili izplačani kuponi teh papirjev. Seveda se

iz tega ne da tudi sklepati na posebno stanje teh papirjev. Kajti posebno v prejšnjih časih, ko je šla državni blagajni bolj trda za denar, so n. pr. mnogi naši lastniki, da ne bi bilo treba pri nas čakati na denar, pošiljali kupone na vnovčenje v Zagreb in celo v Belgrad.

Blerovi kuponi. Po podatkih iz Belgrada je bilo izplačanih od 1. maja do 1. junija za 18,3 milij. din za kupone jugoslovanske tranše 8 in 7% Blerovega posojila, torej 96% zapadle vsote.

Povečanje prometa na belgajski borzi. V prvih 5 mesecih letos je znašal promet v elektih na belgajski borzi 136,2 milij. (lani v istem razdobju 136,2), v devizah pa 479,9 (lani 382,8) milij. din.

Občni zbori: Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d. v Ljubljani, 17. junija ob 18 v Kreditem zavodu; Prometna banka v Ljubljani 21. junija ob pol 4 popoldne; Tovarna usnja Franc Woschnag & sinovi d. d. v Šoštanj 14. junija ob 15.

Novo zadruge. V zadružni register so bile vpisane naslednje nove zadruge: Gospodarska zadruge v Hodošu, r. z. z. o. z. (predsednik Heiner Geza), Napredni tisk r. z. z. o. z., Ljubljana (predsednik dr. Lipold Franjo, člani načelnika: dr. Pestotnik Pavel, dr. Pirkmajer Oton, dr. Zajec Marjan in Milan Mravljec), Ljudska štednja r. z. z. o. z., Maribor, Nabavljalna zadruge tekstilnih delavcev v Mariboru r. z. z. o. z. (predsednik Partl Andrej), Stavbena zadruge »Mariborski dom« r. z. z. o. z., Obrtniška zadruge v Medvodah, r. z. z. o. z. (predsednik Sešek Franc).

Mestna hranilnica na Sušaku. Hranilne vloge so se lani povečale od 27,46 na 32,5 milij., od česar odpade na vloge mesta Sušak 6,2 (6,44) milij. din. Cisti dobiček zavoda je narasel od 0,18 na 0,24 milij. din.

Uvoz lesa v Italijo. Po italijanski uradni statistiki je znašal uvoz lesa v Italijo v prvih treh mesecih letos 182.440 (lani 155.509) ton v vrednosti 58,1 (38,4) milij. lir. Glavni uvoznik je bila Avstrija s 135.941 tonami, sledili smo mi s 35.005 tonami, nadalje USA, Francija, Ekvatorialna Afrika, Brazilija itd.

Spet bodo znižali cene na železnici, seveda predvsem za one, ki bodo potovali na spomladanski ljubljanski velesejem. Z rumeno izkaznico, ki jo za 2 din dobite pri blagajni na postaji, kupite celo vozno karto do Ljubljane, kjer vam na velesejmu na to izkaznico potrdite obisk, nakar se lahko z isto karto brezplačno vrnete domov. Za odhod v Ljubljano velja ta popust od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19. junija.

Borza

Dne 2. junija.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen na 237,20—238,80. Avstrijski šiling je v Ljubljani in Zagrebu beležil 8-10, v Belgradu 7,99—8,09.

Grški boni so beležili v Zagrebu 33,65—34,35, v Belgradu 33,90—34,60.

Italijanske lire so nudili v Belgradu po 2,20. Nemški čeki so se v Ljubljani uvrstili na 12,26 do 12,46, v Zagrebu pa so popustili na 12,2850—12,4850, za konec junija so beležili 12,28—12,48, za konec julija 12,29—12,49, za konec avgusta pa 12,2950—12,4950. V Belgradu so beležili 12,2891—12,4891.

Devizni promet je dosegel v Zagrebu 2.763.563 din, v Belgradu 8.513.000 din. Efektni promet je bil v Belgradu 827.000 din.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2402,16—2416,76
Berlin 100 mark	1751,53—1765,41
Bruselj 100 belg.	736,20—741,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,91—216,97
Newyork 100 dolarjev	4337,26—4373,57
Pariz 100 frankov	194,47—195,91
Praga 100 kron	152,14—153,24
Test 100 lir	229,19—232,27

Curih: Belgrad 10, Pariz 19,52, London 21,595, Newyork 438,125, Bruselj 73,85, Milan 23,075, Amsterdam 240,85, Berlin 175,75, Dunaj 81,25 (81,80), Stockholm 111,325, Oslo 108,50, Kopenhagen 96,40, Praga 15,27, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsinki 9,55, Buenos Aires 134,125.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 88 do 89, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 409—411, begluške obveznice 51—53, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Blerovo posojilo 96—97, 7% Blerovo posojilo 86,50—87,50, 7% posojilo DHB 99—100, Trboveljska 265—275.

Zagreb, državni papirji: 7% invest. posojilo 88—88,50, agrarji 52—52,50 (52), vojna škoda promptna 409—410, begluške obveznice 74 denar (srednji komadi), dalm. agrarji 74 denar, 4% sev. agrarji 52—52,50 (52,25), 8% Blerovo posojilo 96,25—96,50, 7% Blerovo posojilo 86,75 blago. Delnice: Narodna banka 7,150 denar, Trboveljska 250—260, Gutmann

60—65, Isia 25 denar, Danica 50 blago, Osj. liv. 180—190, Osj. sladk. tov. 162—175, Dubrovačka 350—400, Jadranska plovdba 400 denar, Oceanica 250 denar.

Belgrad, državni papirji: 7% invest. posojilo 88,25—88,50 (88,25), agrarji 52,50—53 (52,70), vojna škoda promptna 409—410 (409,50), konec junija 409 denar (409,50) (409,25), begluške obveznice 76,75—77 (76,75), dalm. agrarji 74,75—75, 4% sev. agrarji 52 denar, 8% Blerovo posojilo 95,50—96,75, 7% Blerovo posojilo 86,50—87 (86,50), 7% stab. posojilo 87 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 197,50 do 199.

Hmelj

II. Uradno poročilo banovinske hmeljske komisije dravske banovine. Zalec, 1. junija 1937.

Razvoj hmeljske rastline, ki je zelo zaostala v razvoju, sedaj pri pretežno toplim in sončnem vremenu dobro napreduje. Stanje nasadov pa je vzlic temu še vedno zelo neenakomerno in različno v razvoju. Dočim je v nekaterih rastlinah še vedno elabotno in komaj 1 m visoko, je zopet v drugih prav krepko razvilo in tudi že nad 3 m visoko. Rastlina je v splošnem zdrava in razven semterje nekaj bolhačev zaenkrat ni opaziti nobenih drugih škodljivcev ali bolezni. Vkljub temu pa se že mnogo škropi proti peronospori. — V

KULTURNI OBZORNIK

Čas, 8—9.

Razprave v Času pojasnjujejo peraza vprašanja našega družabnega in političnega življenja predvsem v načelnem pogledu ter v luči katoliškega naziranja in katoliških nauk, pa tako dajejo trdno podlago katoličanom za njih javno delo in za splošno orientacijo, da lahko ravno v skladu z naročili in navodili Cerkve. Poleg tega so članki zelo važni po svoji informativni strani, ker črpajo svoje podatke zmerom iz prvih virov, ki največ niso splošno dosegljivi.

Zelo poučna je razprava vsučiliškega prof. Aleksandra Maklecova, ki govori o zakonu in rodbini v sedanjih Rusiji. Vprašanje družine je prvenstvenega pomena za sleherni družbo, ki nikakor ni vsota posameznikov, temveč njih organska povezanost, kjer človek z mislenjem in vrednotenjem sprejema vsa razna srečanja z drugimi in sam vpliva nanje. Etična in predvsem religiozna stran prvenstvenega pomena zlasti pri ureditvi družinskega življenja in pri vprašanju potemtud. Toda verskemu in idealističnemu gledanju nasproti poizkusa današnja Rusija uveljaviti materializem tudi na tem področju in ta njena prizadevanja so seveda prišla do izraza v državni zakonodaji. Prof. Maklecov nam najprej pojasnjuje marksistično doktrino o zakonu in družini, za tem pa daje pregled razvoja sovjetske zakonodaje od prvih dekretov leta 1917, do najnovjšega zakona z dne 27. junija 1936, ter njih pravni značaj in pravne posledice. Poleg tega očrtava družbene posledice, razkroj in kvar, ki se zlasti kaže v plitkosti sovjetske mladine, kar je zaskrbelo tudi ruske komuniste same. — Končno je zanimivi članek dr. Al. Odarja, v katerem je podal sliko o položaju katoliške cerkve v sodobnih državah. V osmem poglavju poroča o cerkveni upravi Aziji, deveto poglavje obsega Afriko in deseto Avstralijo in Oceanijo. Tako imamo pregled o položaju katoliške cerkve na vseh kontinentih, podatke o cerkveni teritorialni organizaciji ter o številu prebivalcev in katoličanov, prav tako pa je naznačena smer razvoja glede odnosov države in cerkve ter njen pomen. — O bistvu materije, energije, prostora in časa objavlja odlomek iz svojega rokopisa »O življenju in smrti vesoljstva« Ivo Pirkovič ter s tem pri nas doprinese k literaturi zadnjega časa, ki govori o fizikalni podobi sveta (vsučiliški prof. Zupančič). Članek označuje smeri današnjega prirodoslovja, poroča o prvih spoznanjih glede odnosov materije in energije, kaže njih pojmovanje in luči relativnostne teorije, govori o korpuskularni naravi elektromagnetnih žarkov, o valovni naravi materije ter o odnosih snovi in prostora. — Dr. Josip Puntar objavlja pisma dr. Alojzija Smrekarja, (nadaljevanje) ter ob teh pismih sestavlja sliko pravih poskusov v politični dobi 1867—1870. Puntarjeva razprava je važen prispevek k zgodovini političnih gibanj, ki so prevzemala avstrijske Slovence v oni dobi, kaže vezi, ki so Slovence družile, in pogled, ki so jih ločili v borbah z nemško vlado in njenimi težnjami.

Več važnih poročil ima »Obzornik«. Na prvem mestu piše (Cas) dr. Aleš Ušeničnik »iz okrožnice Pija 11. o komunizmu«. Po uvodnih besedah o željah in prizadevanjih Cerkve za socialno stran življenja ugotavlja avtor namen okrožnice »Divini Redemptoris« na temelju njenega besedila, prinaša nadalje v prevodu posamezne dele okrožnice, ki govorijo o naukih komunizma, o razlogih, da se komunizem širi, o sadovih komunizma, pojasnjuje katoliški nauk v nasprotju s kom. zmotami, navaja po okrožnici pomoč in pomočke proti komunizmu, opozarja na novo taktiko komunistov ter obnavlja navodila glede tega, kdo naj pomaga pri socialni akciji Cerkve zoper komunizem. Tako nas dr. Ušeničnik seznanja z glavnim tekstom te znamenite »okrožnice o brezbožnem komunizmu«, ki daje katoličanom pouk in navodila za protikomunistično borbo. — Isti avtor objavlja Dodatke iz apostolske poslanice mehikanskim škofom »Nos es muy cono-cida« z dne 28. marca 1937, ki se v glavnem dotika istih vprašanj. — Poučno je poročilo dr. Vilka Fajdige o kongresu za katoliško srednjo šolo, ki se je vršil v Luksenburgu leta 1936 kot tretji takšnih kongresov. V njem navaja probleme, o katerih so predavali različni katoliški delavci in znanstveniki ter označuje duha, v katerem se je kongres vršil. — Dr. Alojzij Odar piše o kritiki jugoslovanskega konkordata, navaja o ugovorih, nato pa zavrže posamezne ugovore, ki so se pojavili pri nas proti konkordatu.

Ocenjene so sledeče knjige: Franc, Grivec, Kri-

Uobra pasta za zobe

Odstranite oblo-go s svojih zob-s penečo

ODOL
zobno pasto

kupčiji je razpoloženje trajno mirno in razen neke manjše — brezpomembne partije srednjavratnega hmelja lanskega pridelka že dalj časa ni prišlo do nobenega zaključka.

Žitni trg

Novi Sad. Ječmen: bč., srem. 64 kg 120—122,50 Koruza: bč., srem. 93—99, ban. 90—92. Vse ostalo neizprem. Tendence neizprem. Promet srednji.

stus v Cerkvi (V. Korošec). R. Nahtigal. Starocer-kvenoslovanske študije (Ivan Grafenauer) ter Jože Karlovšek, Slovenski ornament (Rajko Ložar).

Zapiski prinašajo izjavo pariškega kardinala Verdierja ter s tem v zvezi poročajo o dogodkih v francoski kat. javnosti, ki so dali povod za kardinalov nastop (dr. Fabijan). Nadalje poročajo o visokoškolskih tednih v Salzburgu (F.).

Franc Erjavec:

Komunizem in komunistična Rusija

(V Ljubljani, 1937. Izdala Jugoslovanska knjigarna. 536 strani. Cena 80 din.)

Komunizem kot ideja in politična akcija že dve desetletji vznemirja ves svet, pretresa države, družabne skupine in posameznike. Zato ni čuda, da se je o tem vprašanju nabrala številna literatura pri drugih narodih, ki govori o sovjetski Rusiji in marksizmu, o idejnih temeljih tega materialističnega nauka ter o praktični izvedbi njegovih smernic. Obsežna literatura izkazuje trezne študije, osebna mnenja, vtise očividcev, ki so obiskali Rusijo in njihova stvarna poročila, mnogo pa je znanstvenih del o materializmu in marksizmu, da ne omenjamo papeških okrožnic.

Pri nas premoremo le članke in brošure, ki po svojem obsegu ne morejo dati izčrpnega pogleda na celoto tega važnega vprašanja. Zato je velike važnosti knjiga Frana Erjavca, ki razpravlja o komunizmu in komunistični Rusiji. Važna zaradi tega, ker zajema problem v celoti, in zaradi načina, kako ga obravnava. Erjavce se je namreč potrudil, da je podal objektivno sliko komunizma, kar daje njegovi knjigi veliko vrednost. V prvem delu opisuje zgodovino komunistične misli od njenih prvih početkov v stari Sparti in drugod, pa do današnjega časa. Posebno poglavje je posvečeno komunizmu pri Jugoslovanih in poroča o njem z ozirom na posamezne pokrajine, ki sestavljajo našo državo. Obsežen je drugi del o komunistični Rusiji, ki prinaša razvoj revolucionarne misli v Rusiji, riše komunistično gibanje in revolucijo ter govori o Leninovi stranki. Točno razvija pred nami komunistično gospodarstvo od začetkov do hačrtnega gospodarstva, potem pa opisuje današnjo Rusijo v vseh njenih panogah državnega in družabnega življenja. Tretji del ima naslov: Komunizem-odroženik človeštva? Erjavce označuje tu liberalizem in njegovo zle posledice, v nasprotju z njim pa navaja, kaj nam nudi komunizem. Pri tem poda kritiko tega nauka, kakor je v skladu s katoliškim in krščanskim naziranjem ter opozarja na rešitev in resnico, ki jo hranijo nauki cerkvenega učenstva.

Knjiga Frana Erjavca je neobhodno potrebna za slehernega človeka, predvsem za vse javne delavce in vzgojitelje. Mimo nje bi prav za prav nihče ne smel biti kakršnegakoli stanu ali poklica. Delo je namreč izčrpno sestavljeno, trezno pisano in zajema samo bistvo, razčlenja ideologijo in pokazuje praktično uveljavljanje komunizma. Opozorjamo na knjigo tudi radi najhujše naklade: treba si jo je kmalu oskrbeti.

Rusija u konologoru. V Knjižnici dobrih romanov, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21, je izšel hrvaški prevod reportažnega romana Ivana Sotkonjeviča. Str. 304, cena 35 din, v platno vezano 45 din. Prevedel Dj. Paša.

Konologori pomeni koncentracijski tabor, s katerim primerja avtor vse življenje v Rusiji. Ta knjiga obsega zapiske, ki se nanašajo na dobo sedemnajstih let, v katerih je avtor obhodil vso Rusijo in jo spoznaval v velikem in malem pri ljudeh po različnih krajih, v različnih okoliščinah in položajih. Ima obliko reportažnega romana ter je pisana v kratkih slikah, živahno pripovedovana in iznaša vse slabe strani sistema in ljudi. — V uvodu poudarja avtor, da ton njegovih črtic ne določa nikakršnega čustva osebne užaljenosti.

Društvo za postavitev inštituta Nikole Tesle je izdalo obsežno »Spomenico Nikole Tesle«, v kateri je na 520 straneh objavljenih okroglo sto znanstvenih člankov, posvečenih velikemu znanstveniku. Napisali so jih vsi močiji evropski strokovnjaki na električnem polju. Knjigo je uredil ing. Slavko Bokšan.

V seriji »Napredni hrvaški pisci« je izšla knjiga pesmi Marina Franičevića z naslovom »Na putu za novi grad«.

Tako izgleda

ASPIRIN

ASPIRIN 0,5 BAYER

SPREDAJ ZADAJ

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

10 vžigalic jim je rešilo življenje

Ob južnem tečaju jih je zrla smrt

Nevarna dogodivščina angleške znanstvene ekspedicije ob južnem tečaju

Slovesno so te dni sprejeli Angleži v luki Plymouth raziskovalno ladjo »Discovery II.«, katera se je vrnila na Angleško po 18 mesečnem popotovanju po ozemlju južnega tečaja. Središče vsega zanimanja pa je bila šestorica mož, ki so se v začetku tega leta v divjinah južnega tečaja izgubili ter so jih nazadnje komaj in slučajno našli ter rešili smrti, ki jim je že grozila. Eden izmed teh mož se piše dr. I. R. Strong. Ta je dal čenikarjem tale pojasnila o tem smrtno nevarnem doživljanju.

Odslej dalje bodo angleški zemljevidi imeli narisan na ozemlju južnega tečaja zraven otoka Kralja Jurija še neko pečevje, katero so krstili za skrivnostno obrežno pečevje — po angleško »Sinister Bluff«. To je divje razjedena obalna pečina v zalivu otoka Kralja Jurija. Ta otok leži tik pred južno tečajskim ozemljem. Tukaj v tem divjem pečevju je 6 mož, častnikov, znanstvenikov in raziskovalcev preživelo strašne dni lakote. Nad njimi je divjal silen vihar, oni pa so skoro brez hrane čemeli pod malim čolničkom, ki so se pod njim skrivali.

Bilo pa je 18. januarja 1937, torej ravno na 25 letni dan, ko je kapitan Scott odkril južni tečaj. Tega dne je kapitan angleške raziskovalne ladje »Discovery II.« brezlično razglasil po svetu, da raziskovalci pogrešajo 6 mož od ekspedicije, med njimi častnike, učenjake in mornarje. To je bil klic na pomoč, namenjen zlasti kitolovcem, ki so morda kje blizu lovili kite. Ob enem je ta klic veljal angleški križarki »Ajax«, ki je križarila nekje tam blizu. Ta klic so torej ladje vjele ter takoj začele iskati.

Pogrešana skupina je nekega dne sredi letošnega januarja v motornem čolnu odplula od ladje. Bila je namenjena na otok Kralja Jurija, kjer naj bi 8 dni preiskovala. Ko je čez osem dni ladja prišla k otoku po nje, da bi jih vzela na krov, so našli njihovo tamošnje taborišče prazno. Iz raznih znakov so potem sklepali, da je šestorica že pred nekaj dnevi odšla s taborišča ter se na svojem motornem čolnu nekam prepeljala. Iz raznih znakov je bilo tudi jasno razvidno, da so se odpeljali le za malo časa ter da so se že čez nekaj ur hoteli vrniti. Ker pa se niso vrnili, so se najbrže nekje izgubili. To je ugotovilo poveljstvo ladje ter je sklenilo iskati jih na vse kriplje.

Bilo je pa nad vse težavno tamkaj preiskavati vso razjedeno divjo obal, zlasti, ker je bil mraz vedno hujši ter je vihar vedno bolj divjal. Ze so se bali, da pogrešanci niso več živi, ko so jih četrty dan napornega iskanja nazadnje srečno našli. Našli so jih docela slučajno v divjem pečevju tistega zaliva na Kraljevem otoku. Bili so že do smrti utrjeni in zaradi trpljenja in lakote do kosti shujšani.

»Za noben denar sveta ne bi hotel še enkrat kaj takega skusiti, kar smo doživeli meseca januarja letošnjega leta.« Tako je izjavil častnikarjem dr. Strong. Nato pa je nadaljeval: »No, pa kakor vidite, smo si dobro opomogli ter se bomo svoje dogodivščine spominjali samo še kakor nečesa silno strašnega. Naša smola se je začela, ko smo se peljali nekaj časa ob obali otoka Kralja Jurija in nam je motor našega motornega čolna nenadno odpovedal. Naprotni morski tok in silen vihar pa sta nam branila, da bi se približali obali in stopili na suho. Docela brez moči smo blodili med visokimi ledenimi gorami. In morali smo večkrat napeti vse svoje sile, da nas ti ledeni orjaki niso kar zmečkali. Vendar se nam na motornem čolnu niti ni preslabo godilo. Seboj smo imeli dovolj živeža in kuriva. Za strašenje pa smo se med seboj izmenjavali. Celih pet dni smo tako blodili. Petega dne pa se nam je zdelo, da smo izgubljeni. Vihar nas je vrgel v divje in strmo pečevje v zalivu, kjer bi se bili neusmilje-

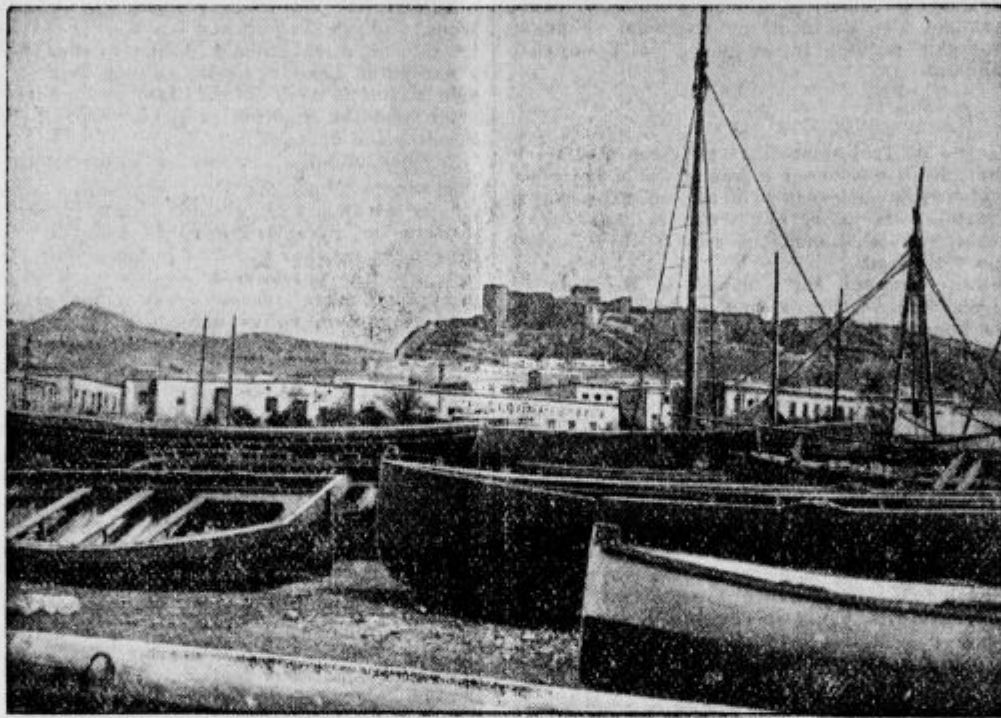
no raztreščili, ko bi v tistem trenutku ne bil začel delovati naš motor. To nas je v hipu največje sile rešilo. Toda naš lepi motorni čoln je vendarle pri vsem tem dobil luknjo. Ker so nam pošla tudi živila in pitna voda, smo sklenili zapustiti preluknjani čoln ter se na malem čolničku, ki smo ga imeli seboj poleg velikega motornega čolna, rešiti na suho. Tam smo hoteli počakati, dokler nas bi naši tovariši ne našli. Niti za hip nismo dvomili, da nas ne bi šli iskati ter nas ne bi našli. Vendar smo se bridko varali.

Srečno smo dosegli obal ter smo svoj čoln zvlekli navzgor. Na vrhu smo čoln prevrnili, da je ležal narobe, nakar smo zlezli podenj, kjer smo se skušali zavarovati pred mrazem in viharjem. Toda neurje je vedno bolj divjalo. Mraz je vedno hujše pritiskal. Še dobro, da smo imeli seboj vsaj še deset vžigalic. Ko bi ne imeli teh deset vžigalic, bi bili prav gotovo vsi izgubljeni. Tako pa smo mogli zakuriti ogenj, kurili pa smo ribjo mast. Na tem ognju smo pekli meso tujenja. Da, tujenjevo meso smo imeli! Z žepnimi nožiči se nam je posrečilo, da smo ubili enega tujenja. Toda njegovo meso je komaj potolažilo našo naj-

večjo lakoto. Pozneje pa nismo mogli več iti na lov, ker je bil mraz vedno večji in nam je vihar branil, da bi bili mogli zlezti izpod svojega zavetja.

Nekoč smo nedaleč od sebe na morju zagledali svojo ladjo »Discovery II.« Z ognjenimi znaki smo ji hoteli naznaniti, kje smo, da bi prišla po nas. Kako pa smo bili kruto razočarani, ko nam je vihar ugasnil ogenj in se je ladja počasi odстранjevala. Polaščal se nas je top obup, vendar smo hoteli vztrajati, ker vsega upanja vendarle še nismo izgubili. Ure in dnevi so nam neskončno dolgo trajali. Nazadnje smo bili že tako onemogli, da je komaj kdo mogel stopiti kak korak. Vedno bolj nas je bilo groza svoje usode, ko smo drug drugega gledali in videli, kako smo shujšani kakor pravi strahovi. Celih pet dni smo preždeli pod svojim čolnom.

Kakor v sanjah smo nazadnje nenadno zaslišali tuje glasove v naši bližini. Naši tovariši so nazadnje vendarle zapazili signalni drog nad našim zasneženim čolnom. Še enkrat smo ušli smrti in lakoti.

Španska luka Almeria, ki so jo obstreljevale nemške vojne ladje in tam napravile veliko škode.

Z letalom nad avstralskimi pustinjami

Geolog Herbert Gepp v spremstvu 4 drugih je v letalu sklenil raziskati velikanske pustanje srednje Avstralije. Iz letala je potem fotografiral zemljo pod seboj, da bi na podlagi fotografij potem mogel študirati. Toda pretekli petek je motor v zraku odpovedal in letalo se je moralo spustiti na tla kar sredi pustinje. Seveda so pogrešance začeli kmalu iskati, ker nekaj časa o njih ni bilo nobenega sledu. Toda šele v nedeljo jih je našlo vojaško letalo, ki jih je ves čas iskalo. Našli jih

je globoko notri v pustinji, najmanj 200 kilometrov od vsake človeške naselbine. Po teh krajih pustanje prebivajo samo divji pritlikavi avstralski črnci, o katerih poprej znanost še ni nič vedela, pa jih je šele pred kratkim odkrila neka znanstvena ekspedicija.

Vojaško letalo se seveda ni moglo spustiti tja ter bi tudi nič ne pomagalo, ker ne bi moglo vzeti ljudi na krov in se potem dvigniti. Zato je vrglo na tla precej živeža, nakar je odletelo po pomoč. Toda minilo bo še mnogo dni, preden bodo te siromake rešili. Treba bo namreč organizirati veliko reševalno ekspedicijo, ki bo z volovsko vprego in velblodi mogla počasi udirati v tiste divje kraje ter rešiti vseh 5 mož.

Frančiškan - pesnik albanske osvoboditve

Najbolj sloveči albanski katoliški pesnik je pater Jurij Fihta, sedaj frančiškanski provincijal v Albaniji. Sedaj dela velikansko epično pesnitev o osvobodilnem boju Albancev. Ta veliki ep bo obsegal 30 spevov ter 15.000 stihov. Pater Fihta je prevel v albanski jezik mnogo največjih katoliških del drugih narodov. Pesnik ureja in vodi albansko znanstveno in literarno revijo »Hylli i Drites«.

Novi angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain pri svojem najljubšem športu, pri ribolovu.

Kresnice uvažajo

Canberra je novo glavno mesto Avstralije, ki je začelo v velikanskih množinah uvažati kresnice. Zivalce potem izpuščajo v mestnih parkih in nasadih. Mestni očetje hočejo s kresnicami brez dvoma močno olepšati zunanji videz svojih parkov, ker je kresnica res srčkana živalca. Toda še bolj jim je pri srcu, da bi kresnice ugonabljale množevine polže, ki vsako leto na mestnih in zasebnih vrtovih tamkaj napravijo velikansko škodo.

Od povsod

Bivši nemški cesar Viljem, ki je v 79. letu starosti, je na svojem gradu Doorn na Holandskem nevarno obolel, ker se je bil prehladil.

Četrty državni jezik v Švici. V Švici, kjer so bili doslej po ustavi priznani 3 narodni in enakopravni državni jeziki, hočejo spremeniti ustavo v tem smislu, da bo kot uradni in narodni jezik uvedena tudi še retoromansčina, katero govori manjši del Švicarjev.

Razširjevalce vznemirljivih govoril bodo poslej na Madžarskem kaznovali z ječo do enega leta.

Južnoafriški profesorji tamkajšnjih srednjih in visokih šol so obiskali Češkoslovaško ter sedaj potujejo po Avstriji. Obiskali bodo tudi Koroško.

50.000 šilingov je hotel izsiliti na Dunaju od nekega igralca 18 let stari trgovski pomočnik Valtter Müller, ki je igralcu pisal pismo, naj daruje ta denar za pomoč zoper gobavost, sicer ga bo organizacija, ki se za to zavzema, zastrupila z gobavostjo. Pismo je bilo seveda brezimno. Ko je fant hotel na tistem kraju, ki ga je sam določil, pobrati igralčev odgovor, so ga aretirali stražniki, ki so ga tam že čakali.

Ognjenik na Novi Gvineji je zelo razdejal mesto Rabatul. Kakih 5000 ljudi je ostalo brez strehe. Ognjenik pa še bruhal ter še vedno s pepelom in lavo zasiplje ceste in ulice v nesrečnem mestu. Ljudje beže daleč stran.

32. mednarodna konferenca za delo se bo začela v Zenevi 3. junija. Letos bo obravnavala 40 urni delavnik za delavce grafične, tekstilne in kemične industrije.

Roparji napadli bolnišnico. V južni Franciji so menda posebne razmere. Roparji so te dni napadli bolnišnico 7 kilometrov od Toulona ter so pobrali iz blagajne 260.000 frankov denarja. Skoro istočasno pa so nedaleč od tam drugi roparji napadli dva poštarja, ki sta nosila seboj davčni denar.

Svetovna razstava v Parizu še vedno ni končana. Doslej je narejenih 20 paviljonov, med tem ko jih bodo 230 morali še dograditi v teku meseca junija. Doslej je razstavo obiskalo kakih 400.000 ljudi. Taka počasnost pa prirediteljem ni v čast.

Čez 30 let sta se našla

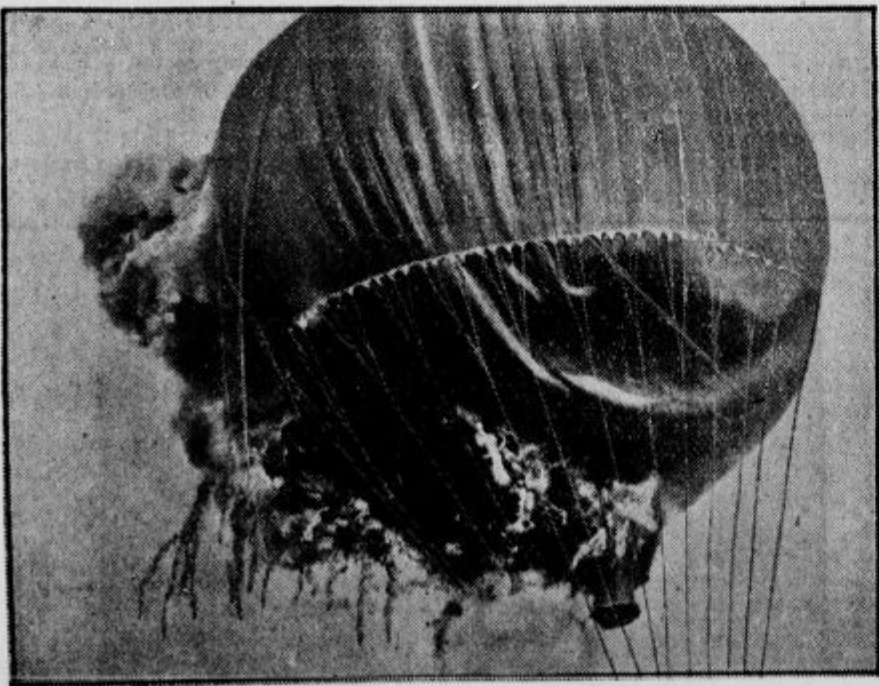
Iz Milana poročajo to le zanimivo dogodivščino brata in sestre, ki sta se našla in spoznala čez 30 let:

Do letos ta dva človeka niti slutila nista, da sta si brat in sestra ter drug za drugega niti vedela nista, da je na svetu. Brat se je pisal Mihael Debiagio. O svoji mladosti ni prav nič vedel, čeprav se je že mnogo let trudil, da bi kaj več izvedel o svojem pokolenju in o svojih starših. Izvedel je samo to, da so ga še kot prav majhnega otroka nekoč prinesli iz Pariza v vasico Odalengo Grande pri Milanu, kjer so ga nekemu kmetu dali v rejo. Drugače pa je bila njegova mladost brez vsakih spominov in sledov. Med tem iskanjem je Mihael Debiagio postal 30 let star.

Nekega dne je slučajno izvedel, da v bližnji Alessandriji živi neka ženska, ki se prav tako piše kakor on in ki tudi že dolgo let išče svoje. Pisal ji je in sta se sešla. Pri tem sestanku pa sta se spoznala. Sicer drug drugega še nikdar

nista videla, spoznala pa sta se po medaljonih, ki sta jih imela okoli vratu že izza mladih let. Vsak izmed njiju je namreč okoli vratu nosil obešeno polovico srebrnega medaljona. Vsak je svojo polovico že od otroških let skrbno varoval, da je ne bi izgubil. Ko sta se sešla, sta se spomnila vsak svoje polovice medaljona, nakar sta začela primerjati svoj spomin. In izkazalo se je, da obe polovici natančno spadata skupaj. Na vsaki polovici medaljona pa je bila ista podoba Matere božje ter na obeh ime njujine matere z rojstvom in imenom otroka.

Ko sta tako ugotovila, da sta res brat in sestra, sta sklenila, da bosta sedaj nekoliko lože iskala svoje starše. Ker so se oblasti tudi začele zanimati za ta slučaj, upata, da se jima bo posrečilo najti svoje starše, če seveda še žive. Morda bosta našla vsaj sledove za njimi, kar jima tudi mi od vsega srca privoščimo.

Picardov zrakoplov, s katerim bi se bil zopet dvignil visoko v stratosfero, je pri nekem poskusu začel goriti. Zrakoplov je uničen kakor tudi vsi dragoceni merilni aparati, ki so bili v njem.

Po enomesečni stavki so londonski avtobusi zopet začeli voziti.

Strugo Ljubljance zopet tlakujejo

Letošnja zima je bila za tlakovanje struge Ljubljance zelo ugodna in je podjetje ing. Dukič, ki tlakuje strugo v smeri proti »Spici«, moglo zaposliti lepo število delavcev skozi vso zimo. Ko so se pa začela pomladanska deževja, ki v letošnjem letu niso dovolila skoraj niti enega lepega pomladanskega dneva, je začela Ljubljanka tako naraščati, da je podjetje moralo odpreti provizorni jež na »Spici«, ki je ostal odprt do 19. maja. S tem so bila seveda prekinjena vsa dela v strugi, kar je poleg Ljubljanske mesta in gradbenega podjetja še najbolj neprijetno občutilo zaposleno delavstvo, ki je v poznih pomladanskih mesecih po sili razmer prisko ob pričakovani zaslužek.

Zanimiv je pregled, ki nam pokaže vzroke, zakaj je morala biti zasilna zatvornica pri »Spici« na Ljubljanci odprta delj kot dva meseca. Tako Grubarjev prekop, kakor tudi struga Ljubljance skozi mesto imata zatvornice, s katerima je mogoče uravnati odtok vode z Ljubljanskega barja. Pravico upravljati obe zatvornici odnosno dajati dovoljenja za zapiranje in odpiranje teh zatvornic ima Glavni odbor za osuševanje Barja, ki ima glede tega tudi točne dogovore z mestno občino Ljubljansko, kakor tudi s papirnico v Vevčah pri Ljubljani. Glavni merilo za zapiranje ali odpiranje obeh zatvornic pa je Glavnemu odboru za osuševanje Barja stanje vode na Barju in s tem škoda ali korist, ki jo ima od tega veliko število barjanskih posestnikov. Barje je v globlji legi vedno prepojeno z vodo. Če je stanje vode primerno nizko, to ne škoduje nijem in travnikom na Barju; če pa voda narašča in se v Barju dvigne tako visoko, da namaka zemljo, v kateri že leže korenine posevkov ali poljskih pridelkov, pa more povzročiti uničenje posevkov, zlasti če ostane voda delj časa v taki višini.

Nasprotno pa v letih suše voda na Ljubljanskem barju lahko tako upade, da se zgornje zemeljske plasti osušijo tako močno, da trpe pridelki. Poleg tega se pa v takem primeru pregloboko osušeno Barje začne sesedati in izgublja na svoji višini, kar bi se v teku let pri povodnjah gotovo poznalo. Tako se je ugotovilo, da je v času, odkar zasledujejo gibanje Barja, višina barjanske zemlje padla za približno 2 m, s čemer je še mnogo bolj izpostavljen povodnjam kakor nekdaj. Zato se v splošnem ponavlja vsako leto, da ob jesenskih in zlasti pomladanskih povodnjah odpirajo zatvornice na Ljubljanci na stečaj samo zato, da se more voda iz velikanskega barjanskega jezera, ki ga sicer pokriva zemlja, čim hitreje odteči. Nasprotno pa poleti in ob sušah čim bolj zapirajo zatvornice zopet zato, da voda ne bi preveč upadla in da barjansko polje ne bi trpelo suše ter se barjanska zemlja po nepotrebnem ne bi sesedla.

Ljubljansko gledališče 25 letnica Ivana Levarya

V torek, 1. junija, je naše gledališče praznovalo 25-letni jubilej umetniškega dela g. Ivana Levarya. G. Levary je kot junaki in dramatični pevec prišel preko velikih nemških odrov v Zagreb in po vojski v Ljubljano, kjer je že po nekaj letih prestopil k sami drami. Ta dogodek je bil za razvoj slovenskega gledališča zgodovinskega pomena, zakaj z Levaryjem smo spet dobili igralca velikega obsega, ki smo ga tedaj ob splošnem iglarskem napredku najbolj potrebovali; Levary je kot nihče drugi znal spet seči v strahote časa in človeka, razodeti in razgibati tiste najtežje prvine, ki so od nekdaj ustvarjale in izpopolnjevale dramsko umetnost. Dasi je vzdrževal s svojo igro skrajne podoče človeške spremenljivosti, grozoto in dobroto, je bil vendarle največji v grozi Shakespearovih junakov in modernih razvratnežev, povsod, kjer je človečnost ranjena in prekipeva v nezmernosti in osamljenosti. Tak igralec je tudi sam v sebi osamljen, oddaljen kljub našemu spoštovanju in kljub občudovanju njegovih darov, ni ljudski ljubljeneec v navadnem pomenu, zakaj priljubljenost je vsakdanja in povprečna, tvornost pa je bajna in navadno neprijazna. Zato je bil iglarski praznik Ivana Levarya resnobna slovesnost, poklonitev tisti umetnosti, ki danes živi sredi boja in povprečne lahkote in ustvarja preko vsakdanjih mer, zlasti pa zvesto in strastno služi našemu jeziku. Slavljencev iglarsko osebnost so z najlepšimi besedami počastili upravnik gledališča g. O. Župančič, ravnatelj Drame P. Golia in predsednik ljubljanske iglarskega združenja g. L. Drenovec. Številna pismena voščila je bral tajnik g. Iv. Jerman, med njimi sta bili v prvi vrsti voščila bana dravske banovine g. dr. M. Natlačen in ljubljanskega župana dr. J. Adlešiča. Najprej je poudarek slovesnosti je dal slavljence sam, ki je v svoji kratki zahvali poudaril, da je gledališče eden izmed temeljev naše narodne omike, izraz moči in lepote slovenskega jezika, ki ga moramo ljubiti, ga negovati in mu zvesto služiti. Operno gledališče, kjer se je proslava vršila, je bilo polno častilcev visoke Levaryjeve umetnosti in je zlasti tem besedam navdušeno pritrjevalo.

Nato je bila nova vzporedno Rostandove heroične komedije Cyrano de Bergerac, ki jo je pripravil g. C. Debevec in kjer g. Levary igra glavno vlogo. O uprizoritvi, ki je trajala precej čez polnoč, bomo posebej poročali. F.K.

Trbovlje

Na Mrzlici nad Trbovljami bo v nedeljo, dne 6. junija ob desetih sv. maši na prostem pri križu in slovesna blagoslovitev in otvoritev nove vodovoda, ki ga je napeljala Slov. planinsko društvo, podružnica Trbovlje, v planinsko kočbo na Mrzlici. Planinci, vsi na Mrzlico! V slučaju slabega vremena pa bo slavlje en teden pozneje, dne 13. junija.

Umrli je Zibret Jakob, posestnik pod Planinsko vasjo, v ljubljanski bolnišnici, kamor je prišel pred enim tednom na operacijo. Bil je zelo poznan, živahen možiček. Naj počiva v miru!

Zgubil se je vpokojeni rudar Prešiček Ivan. V petek je odšel v delavniški obleki nabirati prav proti Spiebergu in Zagorju. Od tedaj se ni več ne ve o njem. Domači so v velikih skrbih, če bi se kje ponesrečil.

Peče

Slavnost Mar. Pomočnice v nedeljo 30. maja je bila nadvse slovesna ob najlepšem vremenu in veliki udeležbi vernikov. Toliko ljudstva v Pečah je nekaj izrednega. Vas in kar naenkrat se zbere v Pečah par tisoč ljudi. Kaj vse premore Marija Pomočnica, od katere pričakuje verno ljudstvo milosti in pomoči v sedanjih hudih časih! Pravi je imel govornik, novi moravski dekan gospod Janez Hafner, ko je v svojem govoru pred cerkvijo poudarjal, da Marija, Pomočnica kristjanov in delavcev vseh milosti, ni bila potrebna le v boju zoper Turke in srednjeveške krivoverce, ampak je enako in še bolj potrebna danes nam katoliškim Slovenom zoper boljševiško brezverstvo in nacionalistično poganstvo.

Ko se je začetku marca začelo veliko pomladansko deževje, je začela voda naraščati z veliko naglico na Cerkniškem jezeru, na Planinskem polju in seveda tudi na Barju, ki po podzemskih pritokih dobiva vso vodo, ki pada na naše notranjsko ozemlje in na povodje Ljubljance v Italiji. Če povodenj ni prevelika, se uravnavanje vodnega stanja more doseči le z odpiranjem zatvornic v Grubarjevem prekupu. Kadar pa doseže Ljubljanka ob vodostaju na »Spici« minus 190 ali manj (merilo namreč raste od zgoraj navzdol), pa je treba tudi odpreti zasilno zatvornico v strugi Ljubljance, ki teče skozi mesto. In letošnje leto se je zgodil izreden primer, da od 6. marca naprej pa do zadnjih dni vodostaj pri »Spici« na Ljubljanci ni nikdar dosegel stanja, ki dovoljuje zaprtje zasilne zatvornice. Vzrok za to leži v dolgotrajni poplavljenosti Cerkniškega jezera in Planinske kotline, ki sta bili v letošnji pomladi skoraj 2 meseca popolnoma zaliti, radi česar sta oddajala velikanske množine vode po podzemnih odtokih naprej na Ljubljansko barje. Radi tega tudi voda na Barju ni upadla. Nadvse deževna meseca marec in april pa sta poskrbela, da se velikanske zaloge vode v vseh kotlinah niso izčrpale. Tako je n. pr. po podatkih Meteorološkega instituta padlo v mesecu marcu v Logaški kotlini nad 440 mm padavin, v aprilu pa nad 200 mm padavin. V Ljubljanski kotlini pa je padlo v marcu nad 310 mm padavin, v aprilu pa nad 180 mm padavin. Ker dež ni padel naenkrat in povzročil tako hujših povodnj, ki bi same po sebi razmeroma hitreje upadle, ampak je deževje le nekako dodajalo to, kar je oteklo, je ostala Ljubljanka tako visoka, da ni bilo mogoče zapreti zasilne zatvornice na »Spici«.

Lepo vreme zadnjih tednov pa je povzročilo, da je voda toliko upadla, da je bilo mogoče zapreti zasilno zatvornico in tlakovana dela so se zopet začela. Kljub temu, da je podjetje ing. Dukič, ki tlakuje strugo Ljubljance, v obeh teh mesecih mnogokrat pritiskalo na pristojne faktorje naj zaprejo zatvornico zato, da bo začelo z delom, tega ni bilo mogoče storiti. 19. maja pa so zatvornico v mestni strugi zaprli in sedaj že dela okrog 70 težakov in tlakovalcev. Podjetje bo po potrebi najelo še večje število delavcev, samo zato, da bo popravilo zamudo, ki je nastala radi dolgotrajnega pomladanskega deževja.

Podjetje je tudi prepričano, da bo letos še pravočasno dokončalo vsa gradbena dela v strugi Ljubljance na »Spici«, tako da moremo upravičeno upati, da bo regulacija Ljubljance, ki bo v kratkem obhajala zlati jubilej začetka prvih regulacijskih del, letos dokončana. (z)

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 3. junija: 12. Virtuozni izgraj (plošče) — 12.45 Vreme, poročila 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Opoldanski koncert Radijskega orkestra: Kreutzer: Noč v Granadi, nvertura, Čajkovski: Evgen Onegin, fantazija. Lohar: Grof Luksemburski, potp. — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura 19.30 Zabavni kotiček — 20 Koronček (plošče) — 20.10 Slovensčina za Slovence (z. dr. Rudolf Kolarič) — 20.30 Iz vseh krajev Slovenije. Sodelujeta pevski zbor »Sava« in Radijski orkester — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za ples (plošče).

Sport

Lahkoatletski troboj

Belgrad : Zagreb : Ljubljana

Pod visokim pokroviteljstvom Njegov. Veličanstva kralja Petra II.

(Podrejene organizacije JLAZ-e)

V Ljubljani od 2. do 4. julija, igrišče Primorja.

Se nepolni mesec in Ljubljana bo prizorišče največje lahkoatletске prireditve doslej v državi.

Prvič v udeleževanju naših športnikov na lahkoatletskem polju se bodo srečale lahkoatletске reprezentance treh podrejenih organizacij Jugoslovanske lahkoatletске zveze v Zagrebu, in sicer one v Belgradu, ki zavzema teritorij vardarske, moravske, dunavske in drinske banovine do Save in Drine ter mesto Belgrad, one v Zagrebu na teritoriju zetske, primorske, vrbanske, savske in drinske banovine do Save in Drine ter mesto Zagreb, in one v Ljubljani, ki zavzema samo dravsko banovino z mestom Ljubljana.

Vsaka reprezentanca nastopi v tridnevni borbi, ki bo obsegala ves olimpijski program, s 40 najboljšimi svojimi reprezentanti, pozdravili bomo tedaj o priliki troboja 120 najboljših jugoslovanskih lahkoatletov, ki bodo vodili medsebojno najostrejšo borbo za prestiž svoje podrejene organizacije, za primat lahke atletike v naši državi.

Belgrad, Zagreb ali Ljubljana? To vprašanje bo rešeno čez petel mesec dni!

Vsa moštva se že dalj časa najvestneje pripravljajo, vodstva podrejenih organizacij pa se trudijo, da pošljejo v borbo svoje namočneje postavke!

Kako veliko važnost polagajo vodilni faktorji našega državnega življenja, celo zvišeni kraljevski dom, priča dejstvo, da je pokroviteljstvo troboja blagovolil prevzeti Nj. Vel. kralj Peter II., ki je za zmagovalca naklonil krasno prehodno darilo, srebrni pokal, častno predsedstvo pa gg. minister vojske in mornarice armijski general Marič, minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogić, ban dravske banovine dr. Natlačen, komandant dravske div. oblasti general Tonič in župan mesta Ljubljana dr. Adlešič. Gg. častni predsedniki so tudi darovali prehodno darila, in sicer za zmagovalce dvobojev Belgrad : Zagreb, Belgrad : Ljubljana in Zagreb : Ljubljana.

Vodilni lahkoatletski podrejene organizacije v Belgradu: metaleci Vučević, Kleut, Smejda in Nikolič; skakači Mor, Telesko, Novaković, Mikič; tekači Bauer, Kling, Nikhaz, Banšćak itd.; podrejene organizacije v Zagrebu: metaleci Kovacevič, dr. Narančić, Goid, Markušić; skakači dr. Buratović, ing. Kallay; tekači Katalinić, Dremil, Hegolj, Ivanović, Flass, Starman A., Srakar F., Sindelar, Cavič itd., in podrejene organizacije v Ljubljani: metaleci ing. Stepišnik, Oselić; skakači Marek, Marini, Zgur, Požar, Perpar in tekači Kovačič, Pleteršek, Skušelj, Gabršek, Goršek, Čuzda, Kolnik, Kreev, Brušan, Starman itd. bodo zastavili vse svoje moči, da priborijo ob podpori mnogih drugih novih talentov svojemu moštvu zmago in z njo vodilno mesto v lahkoatletskem pokretu v državi.

Cenjene gospođinje,

svelovno znana tvornica, katere izdeluje za vsako praktično in varno gospođinjo danes neobhodno potreben gospođinski pripomoček, vam želi napraviti veliko in koristno veselje s tem, da razpisuje

veliki nagradni natečaj

v obliki uganke, in daje gospođinjam, katere bodo z majhnim trudom in žensko bistroumnostjo rešile eno samo uganko, skupaj

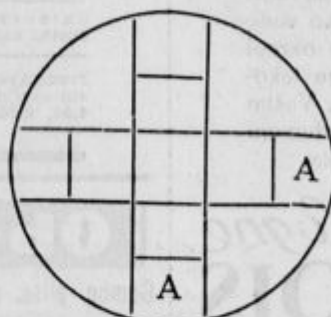
25 krasnih nagrad

in sicer:

- 1 komplet, 25 delni jedilni servis, najfinejši češki porcelan,
- 1 kaseto — 24 kosov — jedilnega pribora, najfinejši »Chrom«,
- 1 komplet servis za belo kavo — 15 kosov,
- 1 komplet servis za čaj — 15 kosov,
- 12 najfinejših krožnikov, 6 globokih, 6 plitkih,
- 1 komplet servis za črno kavo — 14 kosov,
- 1 komplet servis za slaščice — 7 kosov,
- 1 komplet servis za sandwiche — 7 kosov,
- 1 komplet servis za kompot — 7 kosov,
- 1 komplet servis za liker — brušeno steklo, in še 15 drugih, lepih in praktičnih nagrad.

Pogoji za tekmovalje:

V dnevniku »SLOVENE« bode izšel trikrat zaporedoma sledeči oglas:

je najboljši in najcenejši k.....c za v.....e

in se dobi v mestu in na deželi v vsaki boljši špecerijski trgovini!

I. Vsak dan se pojavita v posameznih kvadratih križa po dve enaki črki. Tem — skupno osmim črkam — je treba dodati samo vezni soglasnik, in jih sestaviti tako, da tvorijo skupaj v obliki križa dvakrat ime tega za gospođinje tako potrebnega gospođinskega pripomočka.

II. Na mesto pik v besedah k.....c za v.....e je postaviti odgovarjajoče število črk — katere vam potem povedo — kaj je to.

III. Rešitve te uganke je odposlati s točnim naslovom v zaprti kuverti po pošti najkasneje drugi dan po objavi oglasa št. 3, t. j. dne 7. junija 1937 na naslov:

Kr. notarja, gospoda MATEJA HAFNERJA, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 6.

Na kuverto je treba brezpogojno zapisati označko: »Nagradno tekmovalje«, in priložiti 3 Din v znamkah za poštnino.

Zrebanje nagrad bo javno, dne 11. junija 1937, ob 16. uri, pod vodstvom kr. notarja g. Mateja Hafnerja v njegovi pisarni, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 6.

Pravilna rešitev uganke, kakor tudi imena srečnih dobitnikov bodo objavljena v nedeljo 13. junija 1937, nagrade pa takoj brezplačno odposlane na naznačeni naslov.

Moto-Hermes. V četrtek 3. t. m. ob 8. uri pri Slonu končni skupni sestanek podpor. članstva, funkcionarjev in vozačev za dirko 6. t. m. Udeležba vseh nujno potrebna, da se razne drobne nagrade pravočasno dajo posameznikom. Važna bo pomoč vseh pri sprejemih gostov iz Trsta, Zagreba in Maribora, ki prispejo po cesti in železnici. Članit z letošnjo legitimacijo imajo prost vstop na trening in dirko, zato takoj izročite slike v tajništvo Aleksandrova c. 5, da prejmete gotove legitimacije. Vozače opozarjamo, da bo start brez čelad zabranjen. — Odbor

S. K. Grafika. V petek ob 19.30 uri obvezen sestanek vseh igralcev kluba. Važno posebno za rezervno moštvo. Zato vsi in točno.

JZZS — Zbor smuških učiteljev. Danes se vrši zadnja redna seja in sestanek članstva, pred glavno skupščino. Pozivamo vse članstvo, da se radi nujnosti in važnosti tega sestanka zanesljivo udeleži. Pričetek ob 20.30 v zvezni pisarni.

SK Lirijska, lahko atletska sekcija. Redni treningi sekcije so vsak torek, četrtek in soboto na igrišču za Kolinsko tovarno od 15.30 dalje. V petek 4. t. m. ob 18 v klubovem lokalu Selenburgova 1/11. sestanek atletov, radi razporeda za nedeljsko tekmovalje. Uradne ure sekcije vsak petek od 18 do 19 ure v klubovem lokalu.

SK Slovan. Redna odborova seja se vrši v petek 4. t. m. v gostilni »Mencinger« na Smartinski cesti ob 20 zvečer.

Poravnajte naročnino!

Razpis

Občina Novo mesto razpisuje mesto

občinskega stražnika

Pravilno kolkovane prošnje opremljene z listinami po čl. 7 in 8. uredbi o občinskih uslužbencih je vložiti do 15. junija 1937.

UPRAVA OBČINE NOVO MESTO
dne 1. junija 1937.

Kipe
in
slike

Srca Jezusovega

za mesec junij v vseh velikostih kupite najceneje v trgovini

H. Ničman, Ljubljana

Kopitarjeva ulica 12

V cvetju svoje mladosti
nas je zapustila naša ljubljena

NADA

Pogreb bo v četrtek 3. t. m. ob dveh iz mrtvašnice Sv. Kristofa k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo 9. t. m. ob sedmih v frančiškanski cerkvi.

Ljubljana, dne 1. junija 1937.

Josip Erbežnik, oče,
Danilo Erbežnik, brat,
in ostalo sorodstvo.

SVEŽOST PRI PREBUJENJU!

Kako je prijeten občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro odpočitimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode „Soir de Paris“ Vas osveži, okrepi in ponovno poživlji. Ta sijajna tekočina je dvojno parfimirana z Vašim priljubljenim znamenitim parfumom „Soir de Paris“ Bourjois.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Konus verižni rezalni stroj

z jarmenikom, dobro ohranjen, kupim za gotovino. Ponudbe na Poštni predal 200 Beograd.

Lokomobil

novo ali v garantirano dobrem stanju, novejši model ca 80—100 HP kupimo. — Ponudbe na upravo lista pod »777/8802«.

Zahvala

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob izgubi našega draga brata, dobrega strica, starega strica, gospoda

Josipa Jakopiča

posestnika
in predsednika Obrtne banke

izrazili svoje sožalje, ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu poklonili krasne vence in cvetje.

Posebno pa se zahvaljujemo vsem onim, ki so ga med boleznijo obiskovali ter ga na katerikoli način razveselili.

Hvala tudi g. dr. Kačarju za vso nego in prizadevanje ohraniti našega draga pokojnika pri življenju.

Vsem našo najpriskrnejšo zahvalo!

V Ljubljani, dne 3. junija 1937.

Zalujoče družine:
Jakopič, Ilc, Heren, Rupar, Debeve.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—; Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

Krasen film o globoki ljubzni slavne sene

MARKIZA POMPADUR

Katja Naggy - Willy Eichberger - Leo Slezak

TEL. 21-24 **MATICA**

PREMIERA LJUBAVNE ROMANCE

CONDOTTIERI

LUIS TRENKER, TITO GABBI

TEL. 27-30 **SLOGA**

Velika ljubavna zgodba

Sever vabi

Rochelle Hudson Robert Kent

Najnovejši žurnali — dosedaj najboljši posnetki katastrofe „Hindenburg“ i. t. d., i. t. d.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15. Obenem znane cene v sili in Unionu na Din 250, 450, 650, 8.— in 10.—, v slogi pa Din 250, 450, 650 in 9.—

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur

predtisk in monogram

hitro izvrši Matek & Mi-

keš, Ljubljana, poleg no-

tela štrukelj.

(t)

Službo dobe

Mlinarja

sprejme takoj Pogorelc

Edvard, žaga in mlin —

Struge na Dolenjskem, b

Šivilje

dobro izveščane, in dve

vajenki za pletilstvo se

sprejmejo. F. & M. Roz-

man, Ljubljana, Gospo-

ska ulica 4/I.

(b)

Več krojaških pomočnikov

za konfekcije sprejemem

takoj. — Krojčnik Matija,

krojač, Pobrežje, Maribor.

(b)

Kovaški pomočnik

se sprejme. Imeti mora

najmanj eno leto pomoč-

niške dobe. — Prevornik,

kovač, Pobrežje pri Ma-

riboru.

(b)

Občina Hinje

razpisuje službo občinskega

razpisnika. Pogoji so

razvidni iz oglasa v

Službenem listu št. 41 od

21. V. 1937.

(b)

Za prodajo

priznanih radio-aparatur,

pisalnih strojev itd. —

sprejememo potnika, ki je

uvaden posebno na bivši

Štajerski. Avto na raz-

pologo. Ponudbe pod zn.

»Uveden« št. 8788 upravi

»Slovenca« pod

št. 8706.

(b)

Poslovodjo

ki je večš manufakture

in spekerije ter znanja

nemškega jezika — išče

večja zadruga na Go-

renjskem. Nastop službe

takoj ali po dogovoru. —

Ponudbe naj se pošljejo

upravi »Slovenca« pod

št. 8706.

(b)

SLUŽKINJO

za vsa hišna dela, pri-

dno, zdravo in pošteno,

iščem. Nastop 15. junija.

Istotam se sprejme.

(b)

DEKLICA

kot varuhinja k dvelet-

nemu otroku, stara 14 do

16 let. — Ponudbe upravi

»Slovenca« pod »Na de-

želo« št. 8780.

(b)

Kovaški pomočnik

dobro izveščan, se takoj

sprejme. — Franjo Kuna-

ver, Ježica 25.

(b)

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica 44.

Vnajem

Staroznana gostilna

pri kolodvoru se odda s

1. julijem. — Slomškova

ulica 7, podprtiličje. (n)

Trgovina stekla

porcelana in barv s sta-

novanjem se odda takoj

zelo ugodno in najem.

Naslov v upravi »Slov.«

pod št. 8729.

(n)

SOBE

Z avgustom

oddam dve veliki sobi —

sedaj dolgoletni modni

ateljé — na Mestnem

trgu št. 20. — Vprašati:

Krojaška ulica 1/II. (s)

Lepo sobico

oddam 1. julija. Sv. Pe-

tra cesta 27. Hrana in

kopalnica.

(s)

Prodamo

Mnogo ceneje

in boljše si nabavite vse

vrste oblek in perila pri

Presker, Sv. Petra c. 14.

(b)

Kolesa

večja partija popolnoma

novih in izbira starih po

izredno nizkih cenah (tu-

daj obročno) napredaj pri

»Promet«, nasproti kri-

žanske cerkve. (l)

Za Din 40—

obličje dvojnike

(Doppelhotel)

od 42—51 mm

ter razno drugo orodje

po zelo nizkih cenah nud

Stanko Florjančič

železnina

Resljeva 3

(Vhod skozi dvorišče

Vis a vis Medic-Zank)

(b)

BRENNABOR

DVOKOLES

petkrat kromiranih in od-

porno emajliranih, z ne-

zlomljivim okvirjem dobite

po ugodnih obročnih od-

plačilih pri trvdki

Kleindienst & Posch

Maribor, Aleksandrova cesta 44

(b)

KRASNO PARCELO

preko 10.000 m² ob vznož-

ju Pohorja, deloma borov

gozd, pol ure od Maribor,

gora, dve min. od avto-

buse postaje — prodam

po 6 Din m². Parcela je

v ravni legi, v najlepši

izletniški točki, primerna

za sanatorij ali zdravili-

šče ali restavracijo ali v

slučaju parcelacije za zid-

avo weekend hiše. —

Ponudbe pod »Vznožje

Pohorja« upravi »Slov.«

Maribor.

(p)

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Sloven-

ska banka v Ljubljani.

Kre' av trg 10, tel. 27-52.

Hranilne vloge

raznih denarnih zavodov

vnovčuje, delnice in vred-

nostne papirje nakup in

prodajo izposluje najboljše

proti gotovini takoj kon-

cesionirana trdka AL

PLANINSEK, Ljubljana,

Beethovnova ulica 14/1,

telefon 35-10. (d)

Posojila dajemo

državnim in privatnim na-

meščencem v Ljubljani v

gotovini in blagovnih bo-

nih Herma. Informacije:

Tavčarjeva 2. (d)

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40

vam vnovči

VLOGE

vseh denarnih zavodov

najboljše. — Obrnite se le

na naš zavod, ker vam

po potrebi tudi vnaprej

pošljemo gotovino. — Za

odgovor priložiti za Din

3.— znamk.

Vlozne knjižice

Okrajne hranilnice v Slo-

venski Bistrici kupimo

proti takojšnji gotovini.

Ponudbe na Kristal, d. d.

Maribor. (d)

Posedstva

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-

obrazenj posredovalec. Ce-

sta 29. oktobra 6, telefon

37-32 — ima napravo več-

je število parcel, kom-

pleksov, posestev, gozdov,

trgovskih in stanovanj-

skih hiš in vil. Poobla-

ščen graditelj in sodni ce-

nillec za nasvete brezpla-

no na razpolago. (p)

Zemljišče pri morju!

Ugodna priložnost naku-

pa! Dne 16. junija 1937

se bodo prodajala na

prostovoljni javni dražbi

pri Sreskem sodišču na

Rabu zemljišča, katera

imajo ugodno lego tik ob

morju, v neposredni bli-

žini svetovnoznane kop-

ališča in letovišča me-

sta Raba. Potrebne in-

formacije dobite vsak čas

pri Upravi zavoda javne

dobrotvornosti na Rabu.

KRASNO PARCELO